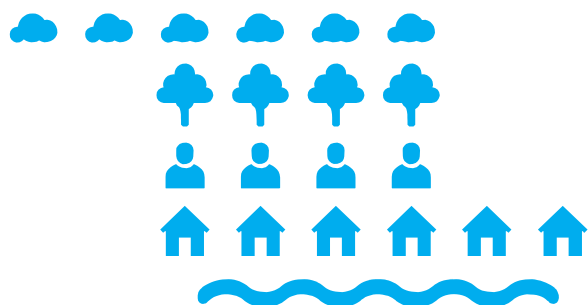


2^e
**Besluitvormende
Bestuursrapportage
2025**



g e m e e n t e
0 l d a m b t



Opdrachtgever:	De gemeenteraad van de gemeente Oldambt
Regie:	College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Oldambt
Coördinatie:	Financieel beleid
Versie:	Definitief 29-09-2025

Inhoud

1.	Inleiding.....	5
2.	Algemeen.....	5
3.	Saldo 2e BBR 2025	6
3.1	Meerjarenbegroting	6
3.2	Meerjareninvesteringsoverzicht	6
3.3	Analyse van het resultaat.....	6
3.4	Mutaties die geen invloed hebben op het resultaat	8
4.	Toelichting per programma.....	9
	Programma 1: Algemene dienstverlening.....	9
	Programma 2: Woonklimaat en leefomgeving.....	9
	Programma 3: Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs	10
	Programma 4: Zorg en samenleving	11
	Programma 5: Duurzaamheid en milieubeheer	12
	Programma 6: Bestuur.....	12
	Overhead	12
	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	13
5.	Investeringskredieten.....	16
6.	Stelposten algemeen en stelposten i.r.t. herstelplannen.....	19
7.	Meerjarenperspectief	21
8.	Begrotingsmutaties per programma	22
9.	Voorstel.....	24
10.	Informerende Bestuurs Rapportage (IBR).....	25
	<i>Programma 1 Algemene dienstverlening.....</i>	<i>27</i>
	<i>Programma 2 Woonklimaat en leefomgeving</i>	<i>30</i>
	<i>Programma 3 Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs</i>	<i>51</i>
	<i>Programma 4 Zorg en samenleving</i>	<i>60</i>
	<i>Programma 5 Duurzaamheid en milieubeheer.....</i>	<i>67</i>
	<i>Programma 6 Bestuur.....</i>	<i>71</i>

1. Inleiding

De 2^e Besluitvormende Bestuursrapportage (2^e BBR) geeft inzicht in de belangrijkste afwijkingen en informatie over afwijkingen van de in de programmabegroting 2025 vastgelegde doelen en de daarbij behorende financiële kaders.

Deze BBR is een planningsinstrument voor u. Via de programmabegroting heeft u kaders afgegeven voor wat betreft de prioritering van de activiteiten die wij uitvoeren en voor wat betreft de intensiteit waarmee dat moet gebeuren. Voor dit laatste beschikt u over het budgetrecht: u bepaalt hoeveel geld (de intensiteit) wij mogen aanwenden voor de uitvoering van de activiteiten. In deze rapportage zullen wij u gemotiveerde voorstellen doen om van die kaderstelling af te wijken. Het gaat hier dus nadrukkelijk niet om wijzigingen in de inhoudelijke kaderstellingen (de W-vraag 'wat gaan wij daarvoor doen'). Dergelijke wijzigingsvoorstellen zullen wij u afzonderlijk doen.

Met het lezen van het nu voorliggende boekwerk is het mogelijk kennis te nemen van de hoofdlijnen en de belangrijkste ontwikkelingen.

2. Algemeen

De begroting voor het lopende jaar (2025) is medio vorig jaar (2024) opgesteld. In november 2024 heeft de raad de begroting vastgesteld.

Deze hele procedure heeft onvermijdelijk tot gevolg dat de gegevens, hoeveelheden en cijfers bij het begin van het dienstjaar al 3 tot 7 maanden oud zijn. Middels de 1e en 2e BBR wordt de organisatie de mogelijkheid geboden om daar waar dat nodig is de begroting bij te stellen naar de op dat moment actuele verwachtingen. Verder worden de 1e en 2e BBR gebruikt om overige besluiten in de begroting te verwerken. De 2e BBR is gebaseerd op de periode tot en met medio september 2025.

Aanpassingen van begrotingscijfers vinden plaats op basis van al geconstateerde afwijkingen, lopende offerte-aanvragen, aanbestedingen of genomen besluiten door zowel het college als de raad.

Bijstellingen in financiële zin hebben ten doel om zo nauwkeurig mogelijk de totale uitgaven en inkomsten van de gemeente te begroten. Het belang hiervan is om op die manier zicht te blijven houden op de financiële koers van de gemeente en om een actuele stand te hebben van de beschikbare financiële ruimte zowel voor het lopende begrotingsjaar als voor het meerjarenperspectief.

Op deze manier kunnen er door de raad en het college besluiten worden genomen in de afweging tussen de vele wensen en de beperkte financiële middelen.

In de huidige budgetcyclus is de keuze gemaakt om naar aanleiding van de 1e en 2e BBR een begrotingswijziging te maken.

3. Saldo 2e BBR 2025

De door de raad vastgestelde primitieve begroting sluit met een saldo van € 815.000 positief. Het saldo na het verwerken van de mutaties uit de 1e BBR komt uit op € 583.000 positief.

Gedurende het begrotingsjaar wordt het verwachte saldo twee keer geactualiseerd, namelijk bij de 1e en 2e BBR.

Het saldo van de 2e BBR komt uit op € 6.360.000 positief wat invloed heeft op het totale resultaat van de begroting 2025.

Het saldo in deze 2^e BBR wordt met name veroorzaakt door een aantal grotere mutaties. Zo zorgt de actuele renteontwikkeling voor een forse meevaller in renteopbrengsten. Daarnaast zorgt ook het actualiseren van de kapitaallasten voor een forse financiële meevaller. Een uitgebreide analyse van het verschil is te vinden in hoofdstuk 4.3 en hoofdstuk 5 hieronder.

Dit is als volgt te specificeren:

Saldo primitieve begroting 2025	+ / + € 815.000
Saldo 1 ^e BBR 2025	- / - € 232.000
Saldo begroting 2025 inclusief 1e BBR	+ / + € 583.000
Saldo 2e BBR 2025	+ / + € 6.360.000
Saldo begroting 2025 inclusief 2 ^e BBR	+ / + € 6.943.000

Het genoemde saldo wordt gestort in de Algemene Reserve. Dit zorgt ervoor dat de begroting uiteindelijk weer sluit op € 0 en in evenwicht is.

3.1 Meerjarenbegroting

Omdat het samenstellen van de 2e BBR samenvalt met het opstellen van de begroting 2026 is ervoor gekozen hier geen nieuw meerjarenperspectief te laten zien. De begroting 2026 geeft in zijn totaliteit een actueler beeld.

3.2 Meerjareninvesteringsoverzicht

Ook hier verwijzen wij u naar de begroting 2026. In de begroting zijn de investeringen opgenomen die in 2026 van start gaan.

3.3 Analyse van het resultaat

De belangrijkste voor- en nadelige afwijkingen (> € 100.000) in dit resultaat zijn:

Mutaties die invloed hebben op het resultaat

De grotere of opvallende post(en) die met name deze mutatie bepalen zijn:

- Actualiseren kapitaallasten € 1.138.000 voordelig
In de 2e BBR worden de kapitaallasten en de rente door de hele begroting geactualiseerd. Per programma worden echter verschillende mutaties zichtbaar.
- Reserve cofinanciering regiodeal 2.0 € 1.850.000 voordelig
In eerste instantie was het uitgangspunt dat de gemeenten 50% cofinanciering moeten inleggen in de Regiodeal 2.0. Ons aandeel daarin zou € 3.600.000 moeten zijn, dit bedrag is afgezonderd in een hiervoor gevormde reserve. Inmiddels is duidelijk geworden dat ook de provincie 25% gaat bijdragen. Dit heeft tot gevolg dat onze eigen bijdrage € 1.850.000 lager

wordt. Het surplus in de reserve co-financiering regiodeal 2.0 kan dan ook vrij vallen ten gunste van het resultaat.

- Jeugdzorg 1.277.000 nadelig
Als gevolg van een ingezette stelpost voor prijseffect jeugd is het totale nadeel €878.000. Dit wordt veroorzaakt door een niet eerder begrote solidaire bijdrage aan het RIGG (€1.049.000) en een autonome (regionale en landelijke) ontwikkeling van niet gecontracteerde zorg (NGZ) in relatie tot verblijf (€ 432.000). Extra positieve effecten van de transformatie en een aantal andere maatregelen zorgen daarbij voor verlichting (€ 603.000). Voor een uitgebreidere uitleg verwijzen we naar de verklaringen bij programma 4 op pagina 11
- WMO Huishoudelijke hulp en WMO Begeleiding € 736.000 nadelig
Dit komt door de indexatie n.a.v. CAO-verhogingen
- WMO Woon- en vervoersvoorzieningen € 350.000 nadelig
Hier is de indexatie Vervoersvoorzieningen(RSR) en de duurdere aanpak door krappe woningmarkt van invloed.
- Participatiebudget € 200.000 nadelig
Bij de Mei-circulaire 2025 zijn er extra middelen ontvangen voor impuls sociale werkbedrijven. Deze middelen zijn ook voor Pekela en Westerwolde bedoeld. Deze middelen worden nu functioneel zodat de gemeente kan werken aan het doel “impuls sociale werkbedrijven”. Dit is in de eerste BBR als voordeel genomen. Uiteindelijk is het saldoneutraal.
- Activiteit gericht werken € 110.000 nadelig
Betreft het ontwikkelen en inrichten van de AGW organisatie ten behoeve van ontwikkelen van meer grip en sturing op de processen binnen onze gemeente.
- Voormalig personeel € 3.367.000 nadelig
Er zijn oplopende kosten voor WW/WGA/ZW.

Ook is er een mutatie in de voorziening i.v.m. de overgang naar pensioenfonds ABP per 1 januari 2028. Het betreft het verschil tussen wat voorzien is en wat gestort moet worden te zijner tijd.
- ICT – Bijdrage GRID € 339.000 nadelig
Op basis van de meest recente informatie van de GRID moet de reguliere bijdrage voor de dienstverlening voor diverse onderdelen(softwarelicenties) worden verhoogd.
- Algemene uitkering € 6.763.000 voordelig
In de 2e BBR zijn de extra middelen vanuit de verschillende circulaire verwerkt. Dit zorgt voor een meevaller van € 6.763.000. Deels moeten deze inkomsten worden gebruikt voor specifieke uitgaven.
- Belasting op producenten € 1.800.000 voordelig
Extra opbrengsten groot object OZB.(Google)
- Stelposten € 1.650.901 voordelig
Op deze plaats zijn diverse stelposten gebruikt ter (gedeeltelijke) dekking van elders in de begroting opgenomen kosten. Met name het gebruik van de stelpost jeugd € 399.000 en de vrijval van de stelpost WMO € 560.000 en vrijval van stelpost kapitaallasten € 591.878 zorgen

hier voor een voordeel. Voor een verdere specificatie van de stelposten verwijzen wij u naar hoofdstuk 6 van deze BBR. Dit is budgettair neutraal.

3.4 Mutaties die geen invloed hebben op het resultaat

Naast al de mutaties die doorwerken in het resultaat zijn er ook veel, soms forse, mutaties verwerkt die in het totaal van het boekwerk budgettair neutraal zijn. De reden hiervoor is dat zaken direct zijn verrekend met reserves of dat er direct inkomsten tegenover staan. Al deze mutaties zijn in de betreffende programma's wel toegelicht maar hebben geen effect op het uiteindelijke resultaat van de 2^e BBR.

In het onderdeel Toelichting per programma op de volgende pagina's worden naast de hiervoor genoemde afwijkingen ook de afwijkingen kleiner dan € 100.000 toegelicht. Per saldo zorgen alle voor- en nadelen voor het hiervoor genoemde resultaat.

4. Toelichting per programma

Algemeen

Binnen de programma's zijn (soms forse) mutaties doorgevoerd die op het totaal van de begroting budgettair neutraal zijn maar per programma voor- of nadelen veroorzaken. Per programma zijn, waar van toepassing, eerst de mutaties opgenomen die een budgettair effect veroorzaken en aansluitend de mutaties die op het totaal van de begroting neutraal zijn.

Programma 1: Algemene dienstverlening

Nadeel € 16.000

Mutaties met resultaat effect

Nadeel € 16.000

Mutatie zonder resultaat effect

€ 0

Mutaties die invloed hebben op het resultaat

De grotere of opvallende post(en) die met name deze mutatie bepalen zijn:

- Kosten burgerzaken € 16.000 nadelig
Voor een juiste bedrijfsvoering is het nodig om bij burgerzaken een scanner en camera aan te schaffen.

Voor de nieuwe totalen van dit programma verwijzen wij u naar de samenvattende begrotingswijziging achter in dit boekwerk.

Programma 2: Woonklimaat en leefomgeving

Nadeel € 928.000

Mutaties met resultaat effect

Voordeel € 2.042.000

Mutatie zonder resultaat effect

Nadeel € 2.970.000

Mutaties die invloed hebben op het resultaat

De grotere of opvallende post(en) die met name deze mutatie bepalen zijn:

- Actualiseren kapitaallasten € 867.000 voordelig
In de 2e BBR worden de kapitaallasten en de rente door de hele begroting geactualiseerd. Per programma worden echter verschillende mutaties zichtbaar.
- Criminaliteitspreventie € 61.000 nadelig
Voldoen aan WPG(wet politiegegevens) voor veilige verwerking van informatie over inwoners bij incidenten(denk aan privacy). Extrakosten cameratoezicht voor aansluiten op stroomnet.
- Kadaster € 90.000 nadelig.
Kosten extra inzet ingeleend personeel voor Basis Administratie Gebouwen.
- Energie € 20.000 nadelig
Bijstellen energie 2025 op basis van de werkelijkheid.
- Reserve cofinanciering regiodeal 2.0 € 1.850.000 voordelig
In eerste instantie was het uitgangspunt dat de gemeenten 50% cofinanciering moeten inleggen in de Regiodeal 2.0. Ons aandeel daarin zou € 3.600.000 moeten zijn, dit bedrag is afgezonderd in een hiervoor gevormde reserve. Inmiddels is duidelijk geworden dat ook de provincie 25% gaat bijdragen. Dit heeft tot gevolg dat onze eigen bijdrage € 1.850.000 lager wordt. Het surplus in de reserve co-financiering regiodeal 2.0 kan dan ook vrij vallen ten gunste van het resultaat.

Mutaties die geen invloed hebben op het resultaat

De volgende mutatie(s) is/zijn in het totaal van de begroting budgettair neutraal maar hebben in dit programma wel een voor- of nadelig effect:

- Tramwerkplaats(gebouwonderhoud) € 565.000 nadelig
Beëindiging huurkoopovereenkomst en overname inventaris Tramwerkplaats .Gebouw is teruggegaan naar de gemeente.

- Technische herverdeling budget klachtenonderhoud € 41.000 nadelig
Binnen de begroting zijn diverse posten overgeboekt naar andere posten op andere programma's. Dat zorgt hier voor een nadeel maar is per saldo in de begroting budgettair neutraal.
- Vergoeding inzet ambt inzet aardbeving via AU € 2.115.000 nadelig
Via de algemene uitkering van het Rijk vergoeding ontvangen voor de totstandkoming Nijbegun voor de jaren 2024-2025. Deze inzet heeft gezorgd voor verdringing van capaciteit. Op dit moment wordt er nog nagedacht over waar het voor wordt ingezet. In dit programma wordt dit bedrag gestort in de reserve en zorgt hier voor een nadeel maar per saldo begroting budgettair neutraal.
- Reserve Onderhoud Blauwestad € 500.000 nadelig
Dit betreft de storting van de vrijvallende stelpost onderhoud Blauwestad in de hiervoor ingestelde reserve. In dit programma zorgt hier voor een nadeel maar is per saldo begroting budgettair neutraal.
- Openbaar Bibliotheekwerk € 116.000 nadelig
Versterken lokaal bieb-stelsel 2025-2026 uit Algemene uitkering
- Doorgeschoven projecten € 129.000 nadelig
In dit programma zijn diverse posten weer in de begroting gebracht die worden gedekt vanuit doorgeschoven projecten, dat veroorzaakt hier een nadeel. In het onderdeel algemene dekkingsmiddelen worden deze kosten gedekt vanuit de reserve doorgeschoven projecten en zijn in het totaal van de begroting neutraal.

Voor de nieuwe totalen van dit programma verwijzen wij u naar de samenvattende begrotingswijziging achter in dit boekwerk.

Programma 3: Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs	Voordeel	€ 64.000
Mutaties met resultaat effect	Voordeel	€ 135.000
Mutatie zonder resultaat effect	Nadeel	€ 71.000

Mutaties die invloed hebben op het resultaat

De grotere of opvallende post(en) die met name deze mutatie bepalen zijn:

- Actualiseren kapitaallasten € 156.000 voordelig
In de 2e BBR worden de kapitaallasten en de rente door de hele begroting geactualiseerd. Per programma worden echter verschillende mutaties zichtbaar.
- Jaarmarkten € 40.000 nadelig
Organiseren Allerheiligenmarkt door de gemeente.
- Onderwijsbegeleiding € 18.000 voordelig
Voortijdig Schoolverlaters-middelen 2024-2025. Eenmalig bedrag van de penvoerder centrum gemeente.

Mutaties die geen invloed hebben op het resultaat

De volgende mutatie(s) is/zijn in het totaal van de begroting budgettair neutraal maar hebben in dit programma wel een voor- of nadelig effect:

- Bewegingsonderwijs € 54.000 nadelig
Bijdrage bewegingsonderwijs en huren gymlokalen is overgeheveld van programma 2 naar programma 3. Dat zorgt hier voor een nadeel maar is per saldo in de begroting budgettair neutraal.
- Peuterspeelzaalwerk € 25.000 nadelig
Cofinanciering specifieke uitkering Subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen 2024.
- Gebouwenonderhoud € 28.000 voordelig
Technische herverdeling budget klachtenonderhoud.

- Promotie toerisme € 23.000 nadelig
Betreft hogere kosten voor het project Houwingaham

Voor de nieuwe totalen van dit programma verwijzen wij u naar de samenvattende begrotingswijziging achter in dit boekwerk.

Programma 4: Zorg en samenleving

Mutaties met resultaat effect

Mutatie zonder resultaat effect

Nadeel € 2.910.000

Nadeel € 2.500.000

Nadeel € 410.000

Mutaties die invloed hebben op het resultaat

De grotere of opvallende post(en) die met name deze mutatie bepalen zijn:

- Jeugdzorg 1.277.000 nadelig
Het totale nadeel is eigenlijk lager doordat een deel van de prijsstijgingen was voorzien in de stelpost prijseffect jeugd van 399K in programma 8 (algemene dekkingsmiddelen). Het totale nadeel op jeugdzorg bedraagt daarmee naar verwachting € 878.000. Een aantal niet begrote posten zorgen ervoor dat de uitgaven voor jeugdzorg per saldo hoger uitvallen: De niet begrote bijdrage aan de Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeenten (RIGG) zorgt voor een nadeel van € 1.049.000. Deze solidaire bijdrage heeft betrekking op een groter aantal kinderen in de Jeugdhulp Plus (een vorm van gesloten jeugdhulp en kleinschalige woonvoorzieningen) en een investering in Jeugdbescherming Noord (€ 1.049.000,-). Daarnaast is er sprake van een toename van niet gecontracteerde zorg (NGZ) in relatie tot verblijf (na correctie voor prijsindexatie € 432.000 nadelig). Dit is een regionaal en landelijk probleem waar we in samenwerking met de RIGG nader onderzoek naar doen om te kijken of en hoe bijsturing mogelijk is.

Extra positieve effecten van de transformatie zorgen daarbij voor verlichting: Verschuivingen als gevolg van het instellen van de algemene voorziening voor jeugdhulp en een aantal andere maatregelen zorgen hebben geleid tot een extra positief effect van € 603.000. We onderzoeken daarbij of en hoe we de 'Niet Gecontracteerde Zorg' (NGZ) voor ambulante hulp nog verder beperken voor een nog groter effect in de toekomst. De hier genoemde positieve effecten komen bovenop de ingeboekte bezuiniging op jeugdhulp bij de introductie van de 'algemene voorziening'.

- Vluchtelingen Oekraïne neutraal
De kosten voor de opvang van Oekraïners en de daarvoor ontvangen bedrage van het rijk, zijn op deze plek in de begroting gebracht. Deze mutaties geven per saldo een voordelig resultaat van ±€ 1.060.000. Dit voordeel is ook in dit programma direct gestort in de reserve vluchtelingen. Dit zorgt er voor dat er toch geen financieel effect is.
- WMO Huishoudelijke hulp en WMO Begeleiding € 736.000 nadelig
Dit komt door de indexatie n.a.v. CAO-verhogingen
- WMO Woon- en vervoersvoorzieningen € 350.000 nadelig
Hier is de indexatie Vervoersvoorzieningen(RSR) en de duurdere aanpak door krappe woningmarkt van invloed.
- Participatiebudget € 200.000 nadelig
Bij de Mei-circulaire 2025 zijn er extra middelen ontvangen voor impuls sociale werkbedrijven. Deze middelen zijn ook voor Pekela en Westerwolde bedoeld. Deze middelen worden nu functioneel zodat de gemeente kan werken aan het doel "impuls sociale werkbedrijven".

Mutaties die geen invloed hebben op het resultaat

De volgende mutatie(s) is/zijn in het totaal van de begroting budgettair neutraal maar hebben in dit programma wel een voor- of nadelig effect:

- WMO – Toegang en eerstelijnsvoorzieningen € 80.000 nadelig
Dit betreft het Koplopertraject uit reserve doorgeschoven projecten
- WMO Begeleiding(ZIN) € 100.000 nadelig
Indexatie n.a.v. CAO verhogingen, saldoneutraal door verlaging stelpost
- Sociaal Werk Oldambt(SWO) € 118.000 nadelig
Dit komt van de stelpost sluitende aanpak jeugd.
- Maatschappelijke dienstverlening € 100.000 nadelig
Betreft het actieplan dak- en thuisloosheid (BW) vanuit reserve doorgeschoven projecten.
Daarom geen effect.

Voor de nieuwe totalen van dit programma verwijzen wij u naar de samenvattende begrotingswijziging achter in dit boekwerk.

Programma 5: Duurzaamheid en milieubeheer	Breakeven	€ 0
Mutaties met resultaat effect	Breakeven	€ 0
Mutatie zonder resultaat effect	Breakeven	€ 0

Voor de nieuwe totalen van dit programma verwijzen wij u naar de samenvattende begrotingswijziging achter in dit boekwerk.

Programma 6: Bestuur	Nadeel	€ 115.000
Mutaties met resultaat effect	Nadeel	€ 115.000
Mutatie zonder resultaat effect	Breakeven	€ 0

Mutaties die invloed hebben op het resultaat

De grotere of opvallende post(en) die met name deze mutatie bepalen zijn:

- Verkiezingen en referenda € 87.000 nadelig
Extra Tweede Kamer Verkiezingen 29-10-2025.
- Bestuurlijke samenwerkingsverbanden € 15.000 nadelig
Dit betreft de oplopende bijdrage VNG

Voor de nieuwe totalen van dit programma verwijzen wij u naar de samenvattende begrotingswijziging achter in dit boekwerk.

Overhead	Nadeel	€ 3.892.000
Mutaties met resultaat effect	Nadeel	€ 3.973.000
Mutatie zonder resultaat effect	Voordeel	€ 81.000

Mutaties die invloed hebben op het resultaat

De grotere of opvallende post(en) die met name deze mutatie bepalen zijn:

- Actualiseren kapitaallasten € 115.000 voordelig
In de 2e BBR worden de kapitaallasten en de rente door de hele begroting geactualiseerd.
Per programma worden echter verschillende mutaties zichtbaar.
- Activiteit gericht werken € 110.000 nadelig
Betreft het ontwikkelen en inrichten van de AGW organisatie ten behoeve van ontwikkelen van meer grip en sturing op de processen binnen onze gemeente.
- Voormalig personeel € 3.367.000 nadelig
Er zijn oplopende kosten voor WW/WGA/ZW.

Ook is er een mutatie in de voorziening i.v.m. de overgang naar pensioenfonds ABP per 1 januari 2028. Het betreft het verschil tussen wat voorzien is en wat gestort moet worden te zijner tijd.

- Representatie en Vorming/Opleiding € 62.000 nadelig
De kosten voor aanpassing van interieur en aankleding en kwaliteitseisen en nieuwe medewerkers.
- Uitbestede werkzaamheden € 85.000 nadelig
Dit betreft het stijgen van de tarieven van leveranciers.
- ICT – Bijdrage GRID € 339.000 nadelig
Op basis van de meest recente informatie van de GRID moet de reguliere bijdrage voor de dienstverlening voor diverse onderdelen (softwarelicenties) worden verhoogd.

Mutaties die geen invloed hebben op het resultaat

De volgende mutatie(s) is/zijn in het totaal van de begroting budgettair neutraal maar hebben in dit programma wel een voor- of nadelig effect:

- Meubilair, schrijf – en bureaubenodigdheden , schoonmaakart. e.d. € 150.000 voordelig
Doorschuiven budget opknappen gebouwen uit te voeren projecten
- GRID – Projecten € 50.000 nadelig
Betreft inhuur externe capaciteit uit de reserve Organisatieontwikkeling
- Technische herverdeling budget personeelskosten € 40.000 nadelig
Binnen de begroting zijn diverse posten overgeboekt naar andere posten op andere programma's. Dat zorgt hier voor een nadeel maar is per saldo in de begroting budgettair neutraal.
- Materieel Buitendienst € 34.000 voordelig
Dit betreft de verkoopopbrengst van materieel en voertuigen buitendienst. De verkoopopbrengst wordt gestort in de reserve dekking kapitaallasten investeringen, zodat het op een later moment weer aangewend kan worden bij de aanschaf van nieuw materieel.

Voor de nieuwe totalen van dit programma verwijzen wij u naar de samenvattende begrotingswijziging achter in dit boekwerk.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Voordeel	€ 14.158.000
Mutaties met resultaat effect	Voordeel	€ 9.865.000
Mutatie zonder resultaat effect	Voordeel	€ 4.292.000

Mutaties die invloed hebben op het resultaat

De grotere of opvallende post(en) die met name deze mutatie bepalen zijn:

- Algemene uitkering € 6.763.000 voordelig
In de 2e BBR zijn de extra middelen vanuit de verschillende circulaire's verwerkt. Dit zorgt voor een meevaller van € 6.763.000.
- Uitkering Spuk-sport € 39.000 nadelig
De uitkering voor Spuk-sport is op basis van de werkelijke uitkering van vorig jaar met € 39.000 naar beneden bijgesteld.
- Belasting op producenten € 1.800.000 voordelig
Extra opbrengsten groot object OZB.(Google)
- Stelposten € 1.291.000 voordelig
Op deze plaats zijn diverse stelposten gebruikt ter (gedeeltelijke) dekking van elders in de begroting opgenomen kosten. Met name het gebruik van de stelpost jeugd € 631.000 en de vrijval van de stelpost WMO € 660.000 zorgen hier voor een voordeel. Voor een verdere specificatie van de stelposten verwijzen wij u naar hoofdstuk 6 van deze BBR.
- Rente € 922.000 voordelig

Dit voordeel is ontstaan doordat er meer rente is ontvangen op ons financieringsoverschot. Van dit bedrag zal € 450.000 aangewend worden ter dekking van de kapitaallasten van het aanvullende krediet voor bouw van het gemeentehuis conform het raadsbesluit van september 2025.

- Kapitaallasten aanvullende krediet bouw gemeentehuis € 450.000 nadelig.
De dekking van de kapitaallasten vindt plaats uit het rentevoordeel op de lening voor de nieuwbouw. Zie ook rentevoordeel hier boven.

Mutaties die geen invloed hebben op het resultaat

De volgende mutatie(s) is/zijn in het totaal van de begroting budgettair neutraal maar hebben in dit programma wel een voor- of nadelig effect:

- Onttrekking reserve doorgeschoven projecten € 177.000 voordelig
In de jaarrekeningen tot en met 2024 zijn er zaken doorgeschoven. Ook in de 1^e BBR en in deze 2^e BBR worden er bedragen uit de reserve onttrokken, of gestort als deze mee moeten naar volgende jaren. In het onderdeel algemene dekkingsmiddelen worden de mutaties in de reserve doorgeschoven projecten gemaakt, maar die zijn in het totaal van de begroting neutraal.
- Vergoeding inzet personeel mbt aardbeving via AU € 2.115.000 voordelig
Via de algemene uitkering van het Rijk vergoeding ontvangen voor de totstandkoming Nijbegun voor de jaren 2024-2025. Deze inzet heeft gezorgd voor verdringing van capaciteit. Op dit moment wordt er nog nagedacht over waar het voor wordt ingezet. In dit programma wordt dit bedrag gestort in de reserve en zorgt hier voor een voordeel maar per saldo begroting budgettair neutraal.
- Stelpost onderhoud Blauwestad € 500.000 voordelig
In het Bestuursakkoord Ontwikkelingsperspectief Blauwestad is mede overeengekomen dat vanaf 01-01-2025 er openbare ruimte kan worden overgedragen aan de gemeente. Dit is van toepassing voor gebieden die al volledig zijn ontwikkeld en afgerond. In aanloop naar deze datum hebben we de beheerlast voor deze gebieden in beeld gebracht en is het benodigde bedrag structureel opgenomen in de begroting vanaf 2025. Vooralsnog is aan deze afspraak nog geen invulling gegeven en is de provincie nog de eigenaar en beheerder van deze gebieden. De verwachting is dat de eerste woongebieden in het voorjaar van 2026 overgedragen zullen gaan worden. De gelden blijven beschikbaar voor het toekomstige onderhoud van de openbare ruimte in de Blauwestad door deze te storten in een hiervoor ingestelde reserve. In dit programma zorgt hier voor een voordeel maar is per saldo begroting budgettair neutraal.
- Algemene Reserve € 565.000 voordelig
Beëindiging huurkoopovereenkomst Tramwerkplaats(programma 2)
- Reserve Uit te voeren projecten € 135.000 voordelig
Dit betreft cofinanciering specifieke uitkering Lokale bibliotheekvoorzieningen 2024 en koplopertraject
- Stelpost verwachte prijsindexatie WMO-begeleiding € 100.000 voordelig
Verwachte prijsindexatie WMO-BG 2025
- Stelpost versterken lokaal bieb-stelsel € 116.000 voordelig
Versterken lokaal bieb-stelsel 2025-2026 uit Algemene uitkering
- Stelpost sluitende aanpak jeugd Sociaal Werk Oldambt(SWO) € 118.000 voordelig
Dit komt van het Sociaal Werk Oldambt(SWO) programma 4.
- Onvoorziene uitgaven € 20.000 voordelig
Betreft subsidie Golden Roos. In het totaal van de begroting is dit neutraal.
- Onttrekking reserve organisatie ontwikkeling € 50.000 voordelig
Dit betreft inhuur externe capaciteit

Voor de nieuwe totalen van dit programma verwijzen wij u naar de samenvattende begrotingswijziging achter in dit boekwerk.

5. Investeringskredieten

Mutaties in de investeringskredieten

In deze BBR zijn een aantal kredieten opgenomen waar inmiddels een raads-/collegebesluit van is genomen of kredieten welke zijn gemuteerd, waarbij er een herverdeling, uitsplitsing, bijraming of verschuiving heeft plaatsgevonden.

- Materieel buitendienst – Vervanging materieel 2024 € -/- 151.000
- Materieel buitendienst – Vervanging materieel 2025 € -/- 175.000
- Materieel buitendienst – Lichte motorvoertuigen 2025 € 326.000
Vanuit de algemene investeringsbedragen voor aanschaf materieel buitendienst wordt budget overgeheveld naar de specifieke investeringen, op basis van de werkelijke investeringskosten.
- Riool – Relinen Mr. D.U. Stikkerlaan € -/- 150.000
- Riool – Relinen rioolstrengen diverse locaties 2025 € 150.000
Vanuit het krediet voor het relinen van de Mr. D.U. Stikkerlaan kan een bedrag van € 150.000 worden overgeheveld naar het krediet relinen rioolstrengen diverse locaties 2025.
- Infra – Bijdrage doorstroming en gebiedsaanpassing Blauwe Roos € 109.000
Het nog aanwezige saldo voor realisatie van de Blauwe Loper wordt naar dit krediet overgeheveld.
- Gemeentehuis – Bouwkosten nieuwbouw 2025 € 5.200.000
Conform het raadsbesluit van september 2025 wordt er een aanvullend bedrag van € 5.200.000 beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw van het gemeentehuis.
overgeheveld.
- Poort van Winschoten (gemeentehuis + openbaar gebied) € -/- 18.908.000
- Poort van Winschoten (gemeentehuis + openbaar gebied) inkomsten € -/-352.125
grondverkoop; € -/- 750.000 bijdragen provincie; € -/- 6.000 overige opbrengsten
- Gemeentehuis – Bouwkosten nieuwbouw 2025 € 22.265.000
- Poort van Winschoten (inrichting gemeentehuis) € -/- 1.451.000
- Gemeentehuis – Inrichting nieuwbouw 2025 € 1.451.000
In het krediet van de Poort van Winschoten is een splitsing aangebracht. De kosten voor de bouw van het nieuwe gemeentehuis worden op een apart nummer verantwoord. Op het krediet Poort van Winschoten wordt nu alleen het deel openbaar gebied verantwoord. Het krediet van de inrichting is overgebracht naar een ander nummer binnen de begroting. De inkomsten zijn geactualiseerd en op het juiste niveau gebracht van de raadsbesluiten hierover en de nog te ontvangen bedragen.
- Infra – Realisatie HUB station Scheemda € 68.000 (opbrengst)
Bij het overbrengen van de saldo's van 2024 naar 2025 is van dit krediet niet het juiste bedrag van de inkomsten overgebracht. Dit wordt hiermee hersteld.

Grondexploitaties:

Onderstaande mutaties zullen worden geactiveerd en te zijner tijd worden opgenomen in een grondexploitatie.

- Grondexploitatie – Overige gronden € 1.702.000
Dit betreft de kosten welke gemoeid zijn met de aankoop van de Blaauwlocatie in Winschoten, het pand Hoofdweg 248 in Midwolda en het pand Visserdijk 86 in Winschoten.

Mutaties in reserves

In deze BBR zijn op meerdere onderdelen mutaties opgenomen in reserves. Het kan hier gaan over nieuwe stortingen of onttrekkingen of aanpassen van bestaande ramingen.

Hieronder is een samenvattend overzicht opgenomen van de uiteindelijke saldo mutatie in de betreffende reserve.

- Reserve onderhoud wegen - storting € 32.000
De verwachte extra opbrengst ad € 32.000 aan vergoeding voor degeneratiekosten voor het aanleggen van glasvezel wordt gestort in de reserve onderhoud wegen.
- Reserve sport en leefbaarheidsfonds - onttrekking € 471.000
Voor bijdragen aan sportverenigingen in het kader van het sport- en leefbaarheidsfonds wordt voor 2025 aanvullend een bedrag van € 500.000 aan de reserve onttrokken. Daarnaast wordt een bedrag van € 29.000 aan vrijvallende middelen van de stelpost sport weer aan de reserve toegevoegd.
- Reserve organisatie ontwikkeling – onttrekking € 50.000
Voor de begeleiding van de digitale ontwikkelingen wordt externe capaciteit ingehuurd. Hiervoor wordt € 50.000 aan de reserve onttrokken.
- Reserve Nij-Begun – storting € 2.115.000
Wij ontvangen van het Rijk een vergoeding voor de inzet van personeel met betrekking tot Nij Begun. Voor de jaren 2024-2025 bedraagt het bedrag € 2.115.000. Dit bedrag wordt vooralsnog gestort in een reserve.
- Reserve Onderhoud Blauwestad – storting € 500.000
Voor het toekomstige onderhoud van de openbare ruimte in de Blauwestad wordt het bedrag van de in deze BBR vrijvallende stelpost onderhoud Blauwestad in de ingestelde reserve gestort.
- Reserve doorgeschoven projecten - onttrekking € 116.000
Er wordt via deze BBR voor € 416.000 aan doorgeschoven projecten weer in de begroting gebracht. Daarnaast wordt er een bedrag van € 300.000 in de reserve gestort, € 150.000 als correctie op een te hoge onttrekking in de 1^e BBR 2025 en een bedrag van € 150.000 wordt doorgeschoven naar volgend jaar voor het opkappen van gemeentelijke gebouwen.
- Reserve verduurzaming - onttrekking € 79.000
De overeenkomst met Equans voor de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed is in gemeenschappelijk overleg ontbonden. De kosten voor geleverde diensten door Equans tot het moment van ontbinden bedragen € 79.000 en worden gedekt uit de reserve verduurzaming.
- Reserve dekking kapitaallasten investeringen - storting € 56.000
De hoogte van de reserve is gekoppeld aan de boekwaarden van de betreffende investeringen. Voor 2025 hoeft er € 25.000 minder aan de reserve onttrokken te worden dan was begroot. Daarnaast wordt er € 34.000 in de reserve gestort aan verkoopopbrengst van materieel en voertuigen van de buitendienst. Dit bedrag wordt op een later moment weer aangewend bij de aanschaf van nieuw materieel. De toegerekende rente op de reserve is voor 2025 met € 3.000 naar beneden bijgesteld.

- Reserve herhuisvesting personeel - storting € 775.000
Het saldo van de stelpost herhuisvesting personeel wordt jaarlijks gestort in de reserve. Voor 2025 bedraagt dit € 367.000. Conform het raadsbesluit van september 2025 wordt een bedrag van € 450.000 aan rentebate gebruikt ter dekking van het aanvullend krediet voor de nieuwbouw. Ook dit bedrag wordt aan de reserve toegevoegd ter dekking van de toekomstige kapitaallasten. Ter dekking van de kosten voor digitalisering archief wordt een bedrag van € 42.000 aan de reserve onttrokken.
- Algemene reserve – onttrekking € 565.000
Met het beëindigen van de huurkoopovereenkomst met de huidige uitbater van het pand Havenkade-West 3 is een bedrag gemoeid van € 565.000. Hiermee komt de volledige juridische eigendom weer terug bij de gemeente. Dit past binnen de bredere strategische afwegingen voor het gebied “het Waterkwartier”. De kosten worden gedekt uit de algemene reserve.
- Reserve vluchtelingen - storting € 1.061.000
Vanuit het Rijk wordt geld beschikbaar gesteld voor de opvang van Oekraïners. Voor 2025 wordt verwacht dat wij op het saldo van de uitgaven en inkomsten hiervoor € 1 miljoen overhouden. Dit bedrag wordt gestort in de reserve vluchtelingen.
- Reserve cofinanciering regiodeal 2.0 € 1.850.000 voordelig
In eerste instantie was het uitgangspunt dat de gemeenten 50% cofinanciering moeten inleggen in de Regiodeal 2.0. Ons aandeel daarin zou € 3.600.000 moeten zijn, dit bedrag is afgezonderd in een hiervoor gevormde reserve. Inmiddels is duidelijk geworden dat ook de provincie 25% gaat bijdragen. Dit heeft tot gevolg dat onze eigen bijdrage € 1.850.000 lager wordt. Het surplus in de reserve cofinanciering regiodeal 2.0 kan dan ook vrij vallen.

6. Stelposten algemeen en stelposten i.r.t. herstelplannen

Stelposten

Bij het opmaken van de begroting is ervoor gekozen om de financiële effecten als gevolg van genomen besluiten c.q. van lopende ontwikkelingen middels stelposten zichtbaar te maken. De reden hiervoor was dat enerzijds veel van deze zaken financieel en organisatorisch nog niet volledig waren uitgekristalliseerd. Anderzijds willen wij helder en inzichtelijk maken voor welke financiële en organisatorische inspanningen onze gemeente voor 2025 en latere jaren staat.

In het overzicht hierna zijn alleen de stelposten opgenomen die betrekking hebben op het dienstjaar 2025. Per opgenomen stelpost wordt verslag gedaan van de stand van zaken.

De volgende stelposten zijn in de begroting 2025 opgenomen:

* Negatief is een verwachte verlaging van de op dit moment geraamde uitgaven.

** Positief is een verwachte verhoging van de op dit moment geraamde inkomsten.

Uitgaven Sociaal domein

- Stelpost verwachte prijsindexatie WMO – huishoudelijke hulp (ZIN) € 300.000
Deze stelpost is in de 1^e BBR 2025 volledig gebruikt ter dekking van extra kosten.
- Stelpost verwachte prijsindexatie jeugdhulp (ZIN) € 500.000
Van dit bedrag is in de 1^e BBR € 100.977 gebruikt ter dekking van extra kosten. Het restant is in de 2^e BBR 2025 gebruikt ter dekking van extra kosten.
- Stelpost verwachte prijsindexatie Wmo – Begeleiding (ZIN) € 200.000
Van dit bedrag is in de 1^e BBR € 100.000 gebruikt ter dekking van extra kosten. Het restant is in de 2^e BBR 2025 gebruikt.
- Stelpost verwacht tekort Maatschappelijk Opvang € 334.000
Dit bedrag is in de 1^e BBR volledig gebruikt.
- Stelpost integraal zorgakkoord (Wmo abonnementstarief) € 295.000
Deze stelpost is in de 2^e BBR 2025 volledig vrijgevallen.
- Stelpost terugdraaien eigen bijdrage Wmo – Huishoudelijke Hulp € 265.000
Deze stelpost is in de 2^e BBR 2025 volledig gebruikt.
- Stelpost transformatie en ontwikkeling Soc.Domein € 100.000
Deze stelpost is in de 2^e BBR 2025 volledig vrijgevallen.
- Stelpost versterken lokaal bieb-stelsel € 116.000
Deze stelpost is in de 2^e BBR 2025 volledig gebruikt.

Uitgaven Ruimtelijk domein*

- Stelpost HP 2020 kpl. Kunstgrasveld HCW € 29.000
Deze stelpost is in de 2^e BBR 2025 volledig vrijgevallen.
- Stelpost kosten onderhoud Blauwestad ivm overdracht € 500.000

Deze stelpost is in de 2^e BBR 2025 volledig vrijgevallen en is gestort in de reserve onderhoud Blauwestad.

Uitgaven Organisatie en overig*

- Stelpost investeringen 2024 € 776.000
Deze stelpost is in de 2^e BBR 2025 volledig gebruikt in relatie met herziening van de kapitaallasten.
- Stelpost sluitende aanpak jeugd € 250.000
Deze stelpost is in de 2^e BBR 2025 volledig gebruikt.
- Stelpost kosten invoeren camera toezicht € 22.000
Deze stelpost is in de 2^e BBR 2025 volledig gebruikt.
- Dubieuze debiteuren (verrekening) € 55.000
Van stelpost is nog geen gebruik van gemaakt.
- Stelpost lasten herhuisvesten personeel € 367.000
Deze stelpost is in de 2^e BBR 2025 vrij gevallen en gereserveerd.
- Stelpost vervanging wegens ziekte € 200.000
Dit bedrag is in de 1^e BBR 2025 volledig gebruikt.

Inkomsten Organisatie en overig**

- Onder uitputting kapitaallasten (Inc.) € 200.000
Dit bedrag is zoals gebruikelijk in de 2^e BBR betrokken bij de herziening van de kapitaallasten en rentelasten van dit jaar.

7. Meerjarenperspectief

Meerjarenbegroting

Omdat het samenstellen van de 2e BBR samenvalt met het opstellen van de conceptbegroting 2026 is ervoor gekozen hier geen nieuw meerjarenperspectief te laten zien.

De begroting 2026 geeft in zijn totaliteit een actueler beeld.

8. Begrotingsmutaties per programma

	Primitieve begroting 2025	Mutatie 1e BBR 2025 (begr.wijz.)	Mutatie 2e BBR 2025 (begr.wijz.)	Actuele begroting 2025
Programma 1 Algemene dienstverlening				
Lasten	1.520.634	0	16.000	1.536.634
Baten	960.368	0	0	960.368
Saldo voor bestemming	560.266	0	16.000	576.266
Storting in reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	560.266	0	16.000	576.266

Programma 2 Woonklimaat en leefomgeving				
Lasten	35.635.830	49.932.049	5.426.810	90.994.689
Baten	7.503.310	44.481.589	4.824.990	56.809.889
Saldo voor bestemming	28.132.520	5.450.460	601.820	34.184.800
Storting in reserves	197.393	0	2.676.396	2.873.789
Onttrekkingen aan reserves	500.000	4.905.794	2.350.000	7.755.794
Saldo na resultaatbestemming	27.829.913	544.666	928.216	29.302.795

Programma 3 Ondernemersklimaat, werkgelegenheid en onderwijs				
Lasten	8.473.325	1.052.247	63.279	9.588.851
Baten	2.195.967	980.368	127.512	3.303.847
Saldo voor bestemming	6.277.358	71.879	-64.233	6.285.004
Storting in reserves	40.730	0	0	40.730
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	6.318.088	71.879	-64.233	6.325.734

Programma 4 Zorg en samenleving				
Lasten	99.574.519	2.185.950	7.679.557	109.440.026
Baten	28.889.032	820.188	5.830.461	35.539.681
Saldo voor bestemming	70.685.487	1.365.762	1.849.096	73.900.345
Storting in reserves	0	0	1.088.240	1.088.240
Onttrekkingen aan reserves	36.000	0	27.200	63.200
Saldo na resultaatbestemming	70.649.487	1.365.762	2.910.136	74.925.385

Programma 5 Duurzaamheid en milieubeheer				
Lasten	6.238.769	10.074.798	1.399.600	17.713.167
Baten	5.226.416	9.288.690	1.399.742	15.914.848
Saldo voor bestemming	1.012.353	786.108	-142	1.798.319
Storting in reserves	166.893	0	0	166.893
Onttrekkingen aan reserves	130.556	314.585	0	445.141
Saldo na resultaatbestemming	1.048.690	471.523	-142	1.520.071

	Primitieve begroting 2025	Mutatie 1e BBR 2025 (begr.wijz.)	Mutatie 2e BBR 2025 (begr.wijz.)	Actuele begroting 2025
Programma 6 Bestuur				
Lasten	2.335.984	52.292	115.051	2.503.327
Baten	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	2.335.984	52.292	115.051	2.503.327
Storting in reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	2.335.984	52.292	115.051	2.503.327

Overhead				
Lasten	27.312.726	2.488.239	4.011.178	33.812.143
Baten	3.720.252	54.767	119.019	3.894.038
Saldo voor bestemming	23.592.474	2.433.472	3.892.159	29.918.105
Storting in reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	23.592.474	2.433.472	3.892.159	29.918.105

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien				
Lasten	8.067.366	7.063.440	-534.342	14.596.464
Baten	138.775.490	9.457.020	13.644.457	161.876.967
Saldo voor bestemming	-130.708.124	-2.393.580	-14.178.799	-147.280.503
Storting in reserves	4.172.452 *	444.766	7.509.332 ***	12.126.550
Onttrekkingen aan reserves	5.799.231	2.990.780 **	1.127.720	9.917.731
Saldo na resultaatbestemming	-132.334.903	-4.939.594	-7.797.187	-145.071.684

Totaal programma's				
Lasten	189.159.154	72.849.015	18.177.133	280.185.302
Baten	187.270.835	65.082.622	25.946.181	278.299.638
Saldo voor bestemming	1.888.319	7.766.393	-7.769.048	1.885.664
Storting in reserves	4.577.468 *	444.766	11.273.968 ***	16.296.202
Onttrekkingen aan reserves	6.465.787	8.211.159 **	3.504.920	18.181.866
Saldo na resultaatbestemming	0	0	0	0
 Totaal lasten en storting in reserves	 193.736.622	 73.293.781	 29.451.101	 296.481.504
Totaal baten en onttrekkingen aan reserves	193.736.622	73.293.781	29.451.101	296.481.504

* = inclusief de voorgestelde toevoeging aan de algemene reserve van € 814.603 (saldo primitieve begroting 2025, incl. aanvullende raadsbesluiten).

** = inclusief de voorgestelde onttrekking aan de algemene reserve van € 231.997 (saldo 1e BBR 2025).

*** = inclusief de voorgestelde toevoeging aan de algemene reserve van € 6.360.424 (saldo 2e BBR 2025).

9. Voorstel

In deze bestuursrapportage hebben wij per programma wijzigingen voorgesteld. De wijzigingen zijn verwerkt in de hiervoor opgenomen begrotingswijziging en zorgen daarmee voor een wijziging in de programmatotalen.

Wij stellen u voor:

1. De 2e BBR 2025 vast te stellen en de mutaties zoals deze zijn opgenomen bij de programma's te verwerken in een begrotingswijziging en deze samen met de gewijzigde programmatotalen vast te stellen.
2. De volgende reserves in te stellen: Reserve Nij-Begun en Reserve Onderhoud Blauwestad.
3. Het positief resultaat van de 2e BBR 2025 ad. € 6.360.424 te storten in de algemene reserve.
4. De kaders voor de reserve "Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken" te verruimen en beschikbaar te stellen voor alle dorpen en wijken van de gemeente Oldambt.
5. De begroting 2025 conform te wijzigen, inclusief de mutaties in de investeringskredieten en bestemmingsreserves.
6. Kennis te nemen van de informatie uit de IBR (Informerende Bestuurs Rapportage)

10. Informerende Bestuurs Rapportage (IBR)

Leeswijzer bij de Informerende Bestuursrapportage (IBR)

Met de Informerende Bestuursrapportage (hierna: IBR) wordt u geïnformeerd over de voortgang van de acties en doelstellingen die zijn gepland in de (programma)begroting. Voor de verschillende programma's is de voortgang ten aanzien van de doelstellingen beoordeeld. Door middel van een kleurcodering wordt in deze bestuursrapportage aangegeven of de voortgang conform de planning verloopt of dat er eventuele bijzonderheden zijn.

Daarbij wordt de volgende kleurcodering gebruikt:

	Het doel is gerealiseerd of het ligt in de planning/ verwachting dat het doel behaald gaat worden in 2025.
	Het doel wordt naar verwachting in 2025 gerealiseerd, maar er zijn aandachtspunten: er moeten bijvoorbeeld achterstanden worden ingelopen door aanvullende inzet van uren of budget. Ook kan er sprake zijn van lichte vertragingen.
	Het doel wordt (naar verwachting) in 2025 niet gehaald zoals gepland. Er is bijvoorbeeld sprake van ernstige vertraging of materiele budgetoverschrijding. Ook kan het zijn dat de actie door voortschrijdend inzicht helemaal niet meer wordt uitgevoerd.

Het algemene principe is dat alle oranje en rode bolletjes worden toegelicht. Een groen bolletje kan worden toegelicht, bijvoorbeeld wanneer iets boven verwachting loopt of dat er andere noemenswaardige ontwikkelingen zijn met betrekking tot de doelen.

Programmaplan

Om de beleidsbegroting kort en gefocust te houden is ervoor gekozen om onderwerpen alleen op te nemen als daarvoor vanuit (mogelijk) politiek of publiek perspectief aanleiding toe is. De nadruk ligt daarmee voornamelijk op de onderwerpen uit het coalitieakkoord, de algemene beschouwingen en de kadernota.

In principe zijn onderwerpen die bijvoorbeeld een relatief standaard uitvoering van rijksbeleid zijn niet opgenomen in de beleidsteksten.

De programma indeling is als volgt:

- Programma 1 Algemene dienstverlening
- Programma 2 Leefomgeving en woonklimaat
- Programma 3 Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs
- Programma 4 Zorg en samenleving
- Programma 5 Duurzaamheid en milieu
- Programma 6 Bestuur
- Programma 7 Overhead*
- Programma 8 Algemene dekkingsmiddelen*

We hebben bij elk programma een korte inleidende tekst toegevoegd als beschrijving van wat onder de programma's wordt verstaan.

* De toelichtende teksten over programma's 7 en 8 overhead en algemene dekkingsmiddelen zijn terug te vinden in hoofdstuk 3 van deze begroting.

Leeswijzer

Beleids horizon 2025

Onder de titel 'Beleids horizon 2025' gaat de vraag schuil: "Wat wil de gemeente aan het einde van de collegeperiode hebben bereikt?". Er is gekozen voor het einde van het jaar 2025 omdat dit het laatste volledige kalenderjaar is voor de volgende gemeenteraadsverkiezingen. De beleids horizon is vastgesteld voor meerdere jaren en zal in principe ook niet wijzigen.

Aanpak op hoofdlijnen

Onder deze titel wordt beschreven wat in hoofdlijnen de aanpak zal zijn om het doel uit de beleids horizon te bereiken. Dit is echt op hoofdlijnen, kan ook randvoorwaarden bevatten en beschrijft mogelijk een periode die verder kijkt dan alleen het huidige begrotingsjaar. Deze titel geeft antwoord op de vraag: "Hoe gaan we, in hoofdlijnen, de doelstelling proberen te bereiken?"

Ontwikkelingen

Bij ontwikkelingen is de mogelijkheid gegeven om kort aan te geven wat de ontwikkelingen waren/ zijn in het jaar 2024. Dit is met name bedoeld om de acties 2025 beter te begrijpen.

Acties in 2025

Onder de titel 'Acties in 2025' staan de concrete acties benoemd die in 2025 zullen worden uitgevoerd. Het is mogelijk dat uit de aanpak op hoofdlijnen acties volgen die al in eerdere jaren zijn uitgevoerd.

Programma 1 Algemene dienstverlening



Dit programma bevat alle doelstellingen die te maken hebben de directe service aan onze inwoners. Denk hierbij aan digitale dienstverlening en klanttevredenheid, maar ook aan informatiebeveiliging. Zie voor ondersteunende dienstverlening aan inwoners die dat nodig hebben programma 4 Zorg en samenleving.

Dienstverlening en informatievoorziening

IBR1 IBR2

Beleids­horizon 2025	De gemeente gaat inwoners de komende jaren in staat stellen om het merendeel van de zaken met de gemeente online te regelen. Eigen regie en selfservice zijn de sleutelwoorden bij de ontwikkeling van de dienstverlening (dit betekent dat inwoners zelfstandig hun zaken met de gemeente kunnen regelen, zonder hulp van medewerkers, voornamelijk via digitale kanalen). Op de landelijke monitoring scoort dienstverlening qua volwassenheid op of boven het gemiddelde, 80% van de vragen wordt beantwoord tijdens het eerste klantcontact en de inwoners beoordelen de dienstverlening met minimaal een 7. Naast klanttevredenheid is betrouwbaarheid en veiligheid van de dienstverlening richting inwoners en bedrijven van groot belang. Met een programmatische aanpak willen we de komende jaren de dienstverlening verder optimaliseren en digitaliseren. De thema's samen, ondernemend en dichtbij staan hierbij centraal. We zetten in op een betrouwbare, tijdige en transparante dienstverlening door alle kanalen op elkaar af te stemmen, verder te digitaliseren en dienstverlening in het DNA van de medewerkers te verhogen. De gemeente onderzoekt hoe het haar interne automatisering (servers, netwerk en werkplekken) richting de toekomst wil organiseren. De cloudstrategie (de strategie om gemeentelijke IT-diensten en infrastructuur te verplaatsen naar de 'cloud', oftewel het gebruik van externe, online servers en diensten in plaats van lokale servers) en de ontwikkeling van onlinedienstverlening maakt dat een traditioneel serverpark zoals dat van GRID niet meer goed past. De verwachting is dat automatisering in de toekomst meer en meer iets wordt dat van de markt zal worden afgenomen en waarbij ook regelmatig van dienstverlener kan worden gewisseld.
----------------------	--

Aanpak op hoofdlijnen	Met een programmatische aanpak willen we de komende jaren de dienstverlening verder optimaliseren en digitaliseren. De thema's samen, ondernemend en dichtbij staan hierbij centraal. We zetten in op een betrouwbare, tijdige en transparante dienstverlening door alle kanalen op elkaar af te stemmen, verder te digitaliseren en dienstverlening in het DNA van de medewerkers te verhogen. De fysieke dienstverlening in het nieuwe gemeentehuis zal plaatsvinden vanuit één centrale frontoffice. In 2024 zijn we gestart met een grootschalige overgang naar een Cloudomgeving. Hiervoor zullen onze huidige applicaties moeten worden aangepast of worden vervangen. Verder gaat Oldambt als trouw Dimpact-lid aan de slag met Beyond 2023: de uitfasering van ons huidige zaaksysteem en de geleidelijke implementatie van het nieuwe zaaksysteem (een softwareplatform dat gemeenten gebruiken om administratieve processen en zaken te beheren). Verder zal 2025 in het teken staan van de voorbereiding op het nieuwe gemeentehuis. De keuze voor onder meer toegangssystemen, klantgeleiding, reserveringssystemen etc. zullen gemaakt moeten worden.	
Ontwikkelingen	Binnen Oldambt hebben we in 2024 voorzichtig kennisgemaakt met AI-tools (Kunstmatige intelligentie-tools zoals Microsoft Co-Pilot en ChatGPT, die kunnen worden ingezet om besluitvorming en dienstverlening te verbeteren) als Microsoft Co-Pilot en Chatgpt. AI en datagedreven (dit verwijst naar het gebruik van data-analyse om beslissingen te nemen en processen te optimaliseren) werken kunnen voor gemeenten voordelen bieden zoals het verbeteren van de dienstverlening door gerichtere en snellere besluitvorming, het efficiënter inzetten van middelen en het beter anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen. Door het analyseren van grote hoeveelheden data kunnen trends worden herkend en processen worden geoptimaliseerd, wat leidt tot meer effectieve en proactieve beleidsvorming. Echter, deze voordelen gaan gepaard met risico's op het gebied van informatiebeveiliging en ethiek. De verwerking van gevoelige persoonsgegevens vereist strikte naleving van privacywetgeving zoals de AVG, en er is een verhoogd risico op datalekken of misbruik van informatie. Daarnaast roept het gebruik van AI ethische vragen op zoals de transparantie en uitleg van beslissingen die door algoritmen worden genomen en het waarborgen van eerlijke en niet-discriminerende uitkomsten. Het is daarom essentieel dat gemeenten niet alleen investeren in technologie, maar ook in een robuust kader voor ethiek en informatiebeveiliging.	
Acties in 2025	• We organiseren workshops rondom het gebruik van AI-tools en datagedreven beleid- en besluitvorming en data-ethiek. • We implementeren de eerste modules van PodiumD als onderdeel van Beyond 2023 om zo onze dienstverlening en onze bedrijfsvoering te verbeteren. • We vervangen een deel van onze standaard werkplekken met laptops.	O R G G G G

• We migreren het netwerk naar een Cloudomgeving en transformeren onze IT-organisatie GRID naar een moderne regieorganisatie die voor de GRID-gemeenten ICT-diensten van de 'markt' afneemt.	G	G
• We ontwikkelen managementrapportages gericht op de bedrijfsvoering en voornaamste primaire processen.	O	O
• We breiden iBurgerzaken uit met de begraafplaatsenmodule.	G	G
• We bieden meer digitale diensten voor de Niet-Ingezetenen (Nederlanders woonachtig in het buitenland) aan.	O	O
• We maken de eerste 1 à 2 bronnen openbaar en toegankelijk als onderdeel van de wetgeving rondom de actieve Wet Open Overheid.	G	G
• We maken de eerste gemeentelijke gegevensbronnen openbaar en toegankelijk als onderdeel van de wetgeving rondom de actieve Wet Open Overheid/ WOO (wetgeving die erop gericht is overheidsinformatie transparanter en toegankelijker te maken voor burgers).	G	G
• We implementeren de maatregelen die voortkomen uit de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) en de Wet digitale overheid (Wdo). Dit zijn wetsvoorstellen die gericht zijn op het verbeteren van de digitale communicatie en dienstverlening van de overheid.	O	R

Toelichting:

- Er is nog geen beleid rondom AI vastgesteld. Hierdoor is de tooling ook nog niet geselecteerd.
- We ontwikkelen de rapportages voor de teammanagers en directie op gebied van contractmanagement, financiën en personeel, alsook projecten en programma's.
- Voor het aanbieden van digitale diensten voor Niet-Ingezetenen zijn we mede afhankelijk van de leverancier van iBurgerzaken. Samen met de andere grensgemeenten die gebruik maken van iBurgerzaken voeren we het overleg om tot een verbetering van de dienstverlening te komen.
- Onze prioritering ligt bij de Archiefwet en WOO. Daarna implementeren we de maatregelen die voortvloeien uit de Wmebv.

Programma 2 Woonklimaat en leefomgeving



Het programma Leefomgeving en woonklimaat omvat alles wat te maken heeft met brede welvaart: wonen, leven en recreëren in de gemeente Oldambt. Onderwerpen die hier onder andere aan de orde komen zijn: de inrichting van ons landschap, de leefbaarheid in de stad, dorpen en wijken, sport en cultuur en veiligheid.

2.1 Leefomgeving

Een nieuwe omgevingsvisie voor de leefomgeving

IBR1 IBR2

Beleids­horizon 2025	Uiterlijk drie jaar na inwerking­tre­ding van de Omgevingswet moet elke gemeente in Nederland beschikken over een omgevingsvisie voor de fysieke leefomgeving. De fysieke leefomgeving omvat volgens de Omgevingswet onder andere: • Bouwwerken • Infrastructuur • Watersystemen • Water • Bodem • Lucht • Landschappen • Natuur • Cultureel erfgoed • Werelderfgoed • Gezondheid • Veiligheid • Milieu • Klimaat • Mobiliteit • Openbare toegankelijkheid • Landschappelijke of stedenbouwkundige waarden In het coalitieakkoord is aangegeven dat de woningvraag, economische groei, energietransitie, mobiliteit, water, gezondheid, natuur en klimaat veel vragen van de ruimte in Nederland en dus ook in de gemeente Oldambt. Deze functies en belangen in de lokale fysieke leefomgeving moeten goed tegen elkaar worden afgewogen. Er is mede daarom gekozen voor het ingrijpend actualiseren van de Omgevingsvisie die de raad in 2017 heeft vastgesteld.
----------------------	--

Aanpak op hoofdlijnen	We gaan een nieuwe omgevingsvisie voorbereiden met een tijdshorizon tot medio 2035, die met een brede participatie, integrale afstemming binnen de organisatie (maatschappelijk en ruimtelijk domein) en betrokkenheid van de gemeenteraad tot stand dient te komen. Bij het opstellen van de omgevingsvisie wordt rekening gehouden met input vanuit de samenleving. Gelijktijdig met de omgevingsvisie zullen ook masterplannen voor de dorpen Bad Nieuweschans en Scheemda worden voorbereid, die hetzelfde traject als de omgevingsvisie zullen volgen en hierop worden afgestemd. De masterplannen zijn uitwerkingen van de omgevingsvisie op dorpsniveau.		
Acties in 2025	- We laten de Omgevingsvisie vaststellen door de gemeenteraad in maart - april 2025. - We laten de Masterplannen Scheemda en Bad Nieuweschans vaststellen door het college in de periode maart – juni 2025. - Medio 2025 starten we met de uitvoering van het masterplan Scheemda.	     	

Toelichting:	- De Omgevingsvisie wordt naar verwachting vastgesteld in november 2025. Later dan beoogd, maar wel voor het einde van 2025. In mei 2025 is de inhoud van de Ontwerp-Omgevingsvisie en het vervolgproces met de gemeenteraad besproken. - De totstandkoming van het Masterplan Scheemda vraagt meer tijd dan eerder beoogd. Het plan bevindt zich nu in het stadium dat een aantal onderzoeken wordt gedaan ten behoeve van de uitvoering. Daarnaast moet nog een proces met het dorp worden doorlopen. Daarnaast loopt het traject om te komen tot een NPG aanvraag. - Gezien de doorlooptijd van een NPG-aanvraag is het niet eerder dan in januari 2026 mogelijk het plan bij de beoordelingscommissie NPG voor te leggen. De start van de uitvoering vindt daarom niet eerder dan medio 2026 plaats.
--------------	--

Leefbaarheid en brede welvaart

IBR1 IBR2

Beleids horizon 2025	We versterken de brede welvaart in onze gemeente en provincie met als doel dat iedereen prettig moet kunnen wonen. Dit doen we onder andere door in het NPG samen te werken met onze inwoners en partners en door te investeren in een 'Wel-varende Graanrepubliek' middels het lokaal programma 'Toekomst voor Oldambt'.
Aanpak op hoofdlijnen	De ruimtelijke, sociale en economische factoren in de leefwereld van de inwoner willen we meer in samenhang met elkaar oppakken. Niet de systeemwereld, maar de leefwereld van onze inwoners staat centraal. Vanuit het NPG zijn de ambities van Oldambt vertaald naar vier programmalijnen: toekomst voor de jeugd, toekomst voor de dorpen en wijken, toekomst voor ondernemers, toekomst voor toerisme en erfgoed. Om uitvoering te geven aan deze ambities gaan we voortvarend aan de slag met concrete projecten en NPG-aanvragen. In de Regiodeal Oost-Groningen werken het Rijk, de provincie en 6 Oost-Groninger gemeenten samen met de regio (inwoners,

bedrijven, scholen en organisaties) aan een brede welvaartsagenda. Deze samenwerking richt zich op de pijlers leren, werk en inkomen, gezondheid en woonomgeving.

Veel factoren hebben invloed op de leefbaarheid. Hier is de gemeente niet alleen verantwoordelijk voor. Ook inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben een gezamenlijke en een eigen verantwoordelijkheid.

Ook het gebiedsgericht werken willen we verder ontwikkelen. Daarbij willen we zowel de ruimtelijke als de sociale factoren in de leefwereld van de inwoner meer in samenhang met elkaar oppakken.

Ontwikkelingen Met de kabinetsmaatregelen Nij Begun wil het rijk werken aan erkenning, herstel en perspectief voor Groningen. Hierin worden 50 maatregelen benoemd die, naast schadeherstel en versterking, voor een belangrijk deel gaan over een generatielang investeren in Groningen op het gebied van verduurzaming, sociaal en economie. In 2024 zijn hiervoor kwartiermakers aangesteld en agenda's en plannen gemaakt. In het eerste kwartaal van 2025 zijn de Sociale Agenda en Economische Agenda gepresenteerd en is de regeling voor de Isolatie-aanpak vastgesteld. Naast de verschillende agenda's gaat het hierbij ook over de verschillende masterplannen die in ontwikkeling zijn (o.a. Masterplan Regiocentra, Campussen en Oost-Groningen). De uitwerking van deze agenda's en plannen zal ook voor onze gemeente grote impact gaan hebben.

Voor NPG geldt dat we in 2024 ons lokale programma hebben geactualiseerd, welke in maart 2025 door de raad is vastgesteld (na goedkeuring bestuur NPG). Dit geactualiseerde programma vormt de basis voor verdere uitwerking en uitvoering.

Voor de Regiodeal 2.0 is eind 2024 een nieuw convenant gesloten met de gezamenlijke vijf gemeenten, het Ministerie van BZK en de provincie Groningen .

Voor een verdere beschrijving van de ontwikkelingen en de plannen m.b.t. NPG verwijzen we naar paragraaf 5.9 (Programma Oldambt Versterkt) in de begroting.

Voor de doorontwikkeling van gebiedsgericht werken is een programmaplan opgesteld. We willen sturen op samenhang tussen verschillende programma's op de schaal van wijken en dorpen. Hiermee dragen we bij aan onze doelstelling om de Oldambtster centraal te stellen, en het helpt om slimmer te organiseren en richting te geven.

We gaan methodisch te werk, door te agenderen en prioriteren met wijk- en dorpsagenda's (meer hierover in Programma 6). We werken integraal aan de opgaves in dorpen en wijken, zoals met onze gebiedsgerichte aanpakken in het Programma Herstel. En we zorgen voor een goede verbinding met onze dorpen en wijken door nabij te zijn met onze gebiedsregisseurs.

	Als onderdeel van de herstelagenda wordt het uitvoeringskader Nij Begun Maatregel 14 Leefbaarheid samen met het programma Gebiedsgericht werken opgesteld. Om te zorgen voor samenhang in werkwijze met het door de raad beschikbaar gestelde fonds “Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken” is aanpassing van het kader van dit fonds noodzakelijk om binnen de gehele gemeente dit fonds te kunnen besteden.		
Ontwikkelingen	Voor de doorontwikkeling van gebiedsgericht werken is een programmaplan opgesteld. We willen sturen op samenhang tussen verschillende programma's op de schaal van wijken en dorpen. Hiermee dragen we bij aan onze doelstelling om de Oldambtster centraal te stellen, en het helpt om slimmer te organiseren en richting te geven. We gaan methodisch te werk, door te agenderen en prioriteren met wijk- en dorpsagenda's (meer hierover in Programma 6). We werken integraal aan de opgaves in dorpen en wijken, zoals met onze gebiedsgerichte aanpakken vanuit onze lokale Herstelagenda. En we zorgen voor een goede verbinding met onze dorpen en wijken door nabij te zijn met onze gebiedsregisseurs. Als onderdeel van de herstelagenda wordt het uitvoeringskader Nij Begun Maatregel 14 Leefbaarheid samen met het programma Gebiedsgericht werken opgesteld. Om te zorgen voor samenhang in werkwijze met het door de raad beschikbaar gestelde fonds “Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken” is aanpassing van het kader van dit fonds noodzakelijk om binnen de gehele gemeente dit fonds te kunnen besteden.		
Acties in 2025	• We werken verder aan de uitvoering van het lokale programma NPG en alle projecten die hiervoor inmiddels zijn goedgekeurd. • Het streven is om in 2025 voor alle projecten die nog in ontwikkeling zijn een aanvraag in te dienen (in totaal zeven projecten). • We zetten ons actief in voor de uitwerking van de agenda's en plannen vanuit Nij Begun en wat dit mogelijk voor onze gemeente gaat betekenen. Binnen de gemeente zal dit het nodige vragen aan capaciteit en organisatie. Dit betreft in elk geval de volgende onderdelen: ○ Herstelagenda: zoals elders ook verwoord in de begroting werken we aan een lokale agenda Herstel voor Oldambt waarin we de maatregelen uit Nij Begun ten aanzien van schadeherstel en versterking op een meer integrale en gebiedsgerichte wijze willen uitwerken. ○ Isolatie-aanpak: onderdeel van Nij Begun is de isolatieaanpak (maatregel 29) die in 2025 wordt uitgerold ook in de gemeente Oldambt (zie ook 5.1 Duurzaamheid). ○ Sociale Agenda: het streven is om eind 2024, begin 2025 deze agenda vast te stellen waarna gekeken wordt welke rol en acties hier voor ons als gemeente zijn weggelegd. ○ Economische Agenda: zelfde als voor de sociale agenda geldt ook voor de economische agenda. Daarnaast werken	             	

we aan de verschillende masterplannen Regiocentra, Campussen en Oost-Groningen die in dit kader ontwikkeld worden (zie ook onderdeel economie in de begroting).

- We gaan de Regiodeal 2.0 Oost-Groningen verder uitwerken en starten met de uitvoering.



Toegevoegd in IBR2:

- Als onderdeel van de herstelagenda wordt het uitvoeringskader Nij Begun Maatregel 14 Leefbaarheid in samenhang met het programma Gebiedsgericht werken opgesteld.
- De raad voor te stellen het kader voor het fonds 'Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken' te verruimen en beschikbaar te stellen voor alle dorpen en wijken van de gemeente Oldambt.



Toelichting:

- De uitvoering van ons NPG-programma ligt voor een groot deel op schema, tegelijk zien we nog wel uitdagingen qua capaciteit en organisatie. Afgelopen periode is gewerkt aan het vergroten van de uitvoeringskracht en organisatiestructuur. Tijdens de raads werkgroep van mei jl. hebben we de raadsleden hierover ook geïnformeerd.
- We verwachten dit jaar slechts 1 aanvraag in te kunnen dienen bij het NPG (Revitalisering de Rensel). Voor de andere projecten geldt dat meer tijd nodig is (vanwege inhoudelijke vraagstukken of capaciteitsproblemen) en dat dit pas 2026 wordt. Hierbij geldt dat de aanvragen voor de projecten Wincity, Leven Lang Ontwikkelen en Hart voor Scheemda wel al ver gevorderd zijn. Deze worden dit najaar afgerond en naar verwachting in januari 2026 ingediend.
- Met de presentatie van de verschillende agenda's voor Nij Begun komen we nu meer in de fase van ontwikkeling en uitvoering. Afgelopen periode hebben we hiervoor een intern jaarplan opgesteld. Voor de Herstelagenda geldt dat we bezig zijn met een programmatische aanpak wat grotendeels op schema ligt (zie ook onderdeel schade en versterking). Onderdeel hiervan is het uitvoeringskader dat voor Maatregel 14 Leefbaarheid is opgesteld, in samenhang met het programma Gebiedsgericht werken. In juni hebben we de raads werkgroep Nij Begun hierover geïnformeerd en in het najaar wordt dit kader aan het college voorgelegd. Voor de andere agenda's geldt dat nog veel zaken verder uitgewerkt moeten worden en nog minder duidelijk zijn. Wel is de isolatieregeling (Maatregel 29) inmiddels van start gegaan en zijn in juni zowel de Sociale als de Economische Agenda vastgesteld door het Kabinet. Ook zijn de eerste maatregelen en projecten hieruit in voorbereiding. Komende periode gebruiken we om ons hier verder op voor te bereiden en organiseren.
- We willen het fonds 'Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken' in samenhang met Nij Begun Maatregel 14 (M14) aanwenden en één werkwijze hanteren voor investeringen in leefbaarheid van onze wijken en dorpen. M14 legt de focus meer op het aardbevingsgebied, daar valt Bad Nieuweschans buiten. In de kaders van het Fonds worden Bad Nieuweschans, Winschoten en Scheemda uitgesloten 'omdat daar al zoveel gebeurt'. Dat zou voor Bad Nieuweschans betekenen dat er geen investeringen in leefbaarheid kunnen worden gedaan. We willen juist op basis van de opgave en urgentie investeren in leefbaarheid, en niet op voorhand de komende jaren dorpen en wijken uitsluiten.

Beleidshorizon 2025	De gemeente Oldambt is een mooie, goed onderhouden gemeente om in te wonen. Dit doen we door het stimuleren van biodiversiteit, het versterken van ecologische netwerken en het verhogen van bewustwording en betrokkenheid van inwoners.		
Aanpak op hoofdlijnen	We stimuleren de biodiversiteit door het aandeel van biodiversiteitsvriendelijke beplanting in openbare ruimtes te verhogen. Een belangrijk aandachtspunt hierin is het behoud van een balans tussen intensief onderhouden groen en extensief beheerde zones, waardoor variaties in het straatbeeld ontstaan. We creëren en verbinden ecologische zones. Bij nieuwe projecten kijken we naar welke belemmeringen voor flora en fauna we kunnen wegnemen en welke elementen we kunnen toevoegen om lokale flora en fauna te stimuleren. Daarom sluit er bij nieuwe projecten altijd een medewerker aan met een groene achtergrond die de natuurimpact kan analyseren. We verhogen de bewustwording en betrokkenheid van inwoners bij natuur en biodiversiteit door middel van educatie, buurtprojecten en acties die gericht zijn op natuur inclusief tuinieren en het vergroenen van particuliere tuinen.		
Ontwikkelingen	In 2024 zijn we gestart met het inventariseren van alle gras- en kruidachtige objecten van de gemeente en verwerken in ons geografisch informatiesysteem (GIS), genaamd GeoVisia.		
Acties in 2025	• We zullen met behulp van GeoVisia alle gras- en kruidachtige objecten gaan onderhouden. • We zijn in 2024 begonnen met de deelname aan het <i>NK Tegelwippen</i> NK Tegelwippen Oldambt (gemeente-oldambt.nl). We zijn hierbij klein begonnen om de inspanning van de ambtelijke organisatie te beperken en de animo voor soortgelijke projecten te inventariseren. In 2025 willen we de actie uitbreiden en nog meer inwoners stimuleren hun tuin te vergroenen. • In samenwerking met een externe ecooloog zullen we een aantal kennisbijeenkomsten organiseren waarin de betrokken collega's worden meegenomen die dagelijks (met bijv. maaien) te maken hebben met de natuur en de biodiversiteit. • In 2024 zijn we begonnen met het analyseren van de biodiversiteit in diverse gebieden. In 2025 zullen we dit doorzetten en zullen de uitkomsten een onderdeel worden van het groenbeleidsplan wat ondertussen opgestart is. • Invasieve exoten bestrijden we om inheemse flora en fauna te beschermen. • We ronden het Groenbeleidsplan af en laten deze vaststellen door het college en de raad. • We continueren het verwijderen van zieke essen, in het kader van de essentaksterfte. • We gaan de biodiversiteit verbeteren door onder andere meer sinusbeheer toe te passen.	G G G G G G O G G G O O G G G G	G G G G G G G G G G O O G G G G

• Toegangsgebieden naar dorpen gaan we met duurzame beplanting inplanten zodat de entrees weer kleurrijk worden.		
• We gaan meer aandacht besteden aan onkruidbeheersing naast verharding.		
• We voeren groot onderhoud uit aan de fontein van de Venne en het Oldambtplein in Winschoten en de fontein Molensteen te Bad Nieuweschans.		
• We ronden het project 'vervanging conventionele verlichting door LED verlichting' af op het onderdeel Openbare Verlichting.		

- Toelichting:
- Er was sprake van het opstellen van een groenbeleidsplan maar er wordt nu toegewerkt naar een ambitiedocument groen. Dit omdat je vanuit een ambitiedocument beter naar een uitvoeringsprogramma kan komen en uiteindelijk naar een duidelijker financieel overzicht. Maar de werkzaamheden liggen verder wel op schema.
 - De ecooloog heeft de biodiversiteit op een aantal locaties bekeken op begraafplaatsen en de instandhouding zal in het beleidsplan verwerkt worden.
 - Ten aanzien van het inplanten van de toegangsgebieden is het nog niet zeker of we dit in 2025 nog uitgevoerd krijgen aangezien de aanbesteding nog opgestart dient te worden. Mochten we dit niet meer halen in 2025, dan zal de uitvoering in 2026 starten.

Wonen

IBR1 IBR2

Beleids horizon 2025	We willen voldoende en kwalitatief goede, duurzame woningen, waarbij er aandacht is voor woningen voor ouderen en woningen die betaalbaar zijn voor jongeren.
Aanpak op hoofdlijnen	Het in 2021 door de gemeenteraad vastgestelde 'Programma Wonen 2021-2026 Oldambt' wordt uitgevoerd. Woningen willen we verduurzamen en daarmee het wonen (op termijn) betaalbaarder en comfortabeler maken en de energiearmoede verminderen. In de door de raad vastgestelde warmtetransitievisie 2021 wordt uitgegaan van het opzetten van wijkuitvoeringsplannen. De speerpunten van het programma wonen worden mede via de Regiodeal pijler woonomgeving tot uitvoer gebracht. We doen dit via de actielijnen vitale kernen, gebiedsgerichte aanpak en energietransitie (jouwbespaarcoach.com). Door stapsgewijs woningen te verduurzamen en energie te besparen willen we het aardgasverbruik voor woningen in 2030 met 20% hebben verminderd. Dit willen we uitbreiden totdat heel Oldambt in 2050 aardgasvrij is. Dat betekent dat we in 2025 het aardgasverbruik voor woningen met circa 8% hebben verminderd. In het door de raad in 2022 vastgestelde ambitiedocument voor het centrum Oldambt zijn ook uitgangspunten voor wonen opgenomen. Er is extra aandacht voor jongerenhuisvesting. Samenwerking met de regio en de provincie is belangrijk. Versterken, verduurzamen, kwalitatief verbeteren en bevorderen van betaalbaarheid willen we faciliteren door gebruikmaking van diverse

stimulerings-/financieringsregelingen en door maximaal in te zetten op koppelkansen. In februari 2023 hebben de colleges van B&W van de Oost-Groninger gemeenten, het college van GS van Groningen en de minister van VRO afspraken gemaakt over woningbouw in de Regionale Woondeal 2022-2030. Hierin is het aandeel van Oost-Groningen in de provinciale woningbouwopgave opgenomen. Het aandeel van de gemeente Oldambt bedraagt 1682 woningen, waarvan de Langestraat-Noord, St.Lucaslocatie, Poort van Winschoten, Centrum-Zuid en Waterkwartier zgn. 'sleutelprojecten' zijn. Voor de nieuwbouw van woningen op deze locaties (tezamen 395) heeft het Rijk financiële middelen beschikbaar gesteld.

Ontwikkelingen Met de Wet versterking regie volkshuisvesting is het de bedoeling dat de verschillende overheden wettelijke instrumenten krijgen om met meer regie en met meer tempo meer betaalbare woningen voor de verschillende doelgroepen te kunnen bouwen. Kerninstrument in deze Wet is het volkshuisvestingsprogramma. Dit programma vervangt het huidige Programma Wonen en krijgt een plek in de beleidscyclus van de Omgevingswet. De gemeenteraad stelt de Omgevingsvisie vast. Vervolgens wordt deze visie verplicht uitgewerkt in het volkshuisvestingsprogramma, welke het college van B&W vaststelt. De Woonzorgvisie is een deel van het huisvestingsprogramma. Volgens het wetsvoorstel geldt de verplichting van het volkshuisvestingsprogramma vanaf 2026.

Acties in 2025

- Om huisvesting voor jongeren meer mogelijk te maken zal niet alleen aandacht worden gegeven aan de kwantiteit van de woningvoorraad, maar met name ook aan de betaalbaarheid ervan. Hiervoor zal uitvoering worden gegeven aan de geactualiseerde verordening Starterslening. Daarnaast gaat het ook om de uitwerking van wat in de regionale woondeal als 'kritische succesfactoren' is genoemd ten aanzien van de bouw van voldoende betaalbare woningen (onder andere oplossen knelpunt onrendabele top). Voor deze uitwerking vindt periodiek ambtelijk en bestuurlijk overleg plaats tussen de gemeenten en de provincie. G G
- Met de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen vanuit het Volkshuisvestingsfonds worden in overleg met bewoners van de projectgebieden (Winschoten-Zuid en Bad Nieuweschans) plannen ontwikkeld voor wijkvernieuwing (woningverbetering en verduurzaming). O O
- We treffen de noodzakelijke voorbereidingen voor het opstellen van het Volkshuisvestingsprogramma. G G
- We voeren het NPG-project 'Fonds Toekomstbestendig Wonen' uit door Verzilverleningen beschikbaar te maken voor het verduurzamen en levensloop bestendig maken van woningen. Het doel is om in 2025 ten minste € 250.000 aan verzilveringen uit te geven via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. O O

Toelichting:

- De starterslening is veel aangevraagd (19 keer tot en met juli 2025). We hebben inmiddels bij de raad extra budget gevraagd om meer starters te kunnen helpen met het betreden van de woningmarkt.

- De voorgestelde planontwikkeling in Bad Nieuwesches en Winschoten-Zuid is nog niet gestart. De voorbereiding wordt meer integraal ingestoken door ook Nij Begun Maatregel 29 en andere subsidiemogelijkheden aan te wenden. Omdat er niet alleen een fysieke maar ook een grote sociale opgave in beide gebieden ligt, bereiden we een dorps- en wijkaanpak voor vanuit het Programma Gebiedsgericht werken. Het doel is om in 2026 te starten met de uitvoering.
- Verzilverleningen zijn beschikbaar en worden mondigesmaat aangevraagd. Het uitgeven van een minimum bedrag zou geen doel opzich moeten zijn. Het is belangrijk om zoveel mogelijk mensen te helpen, maar er zijn verschillende fondsen – ook naast de verzilverlening – die hiervoor aangesproken kunnen worden.

Infrastructuur

IBR1 IBR2

Beleidschhorizon 2025	Om Oldambt niet alleen een aantrekkelijke woongemeente te laten zijn, maar ook een aantrekkelijk vestigingsklimaat te bieden voor potentiële nieuwe bedrijven, moet de gemeente en bereikbaar zijn én dient de weggebruiker veilig over ons wegennet te kunnen rijden. De gemeente vindt het Wunderline-project (herstel en verbetering van de spoorverbinding Groningen-Oldenburg) belangrijk voor de ontwikkeling van economie, toerisme, recreatie en de ontwikkeling van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt. Daarnaast is deze ook van groot belang voor het hebben en/of houden van Ketenmobiliteit (het mogelijk maken van het gebruik van diverse vervoermiddelen tijdens een reis).
Aanpak op hoofdlijnen	De infrastructuur brengen en onderhouden we op niveau B (landelijke CROW-norm). Hiervoor dient het achterstallig onderhoud aan de infrastructuur, ontstaan door de droge zomers van 2018, 2019, 2020 en inmiddels ook 2022, te worden aangepakt. We willen het gebruik van de fiets stimuleren. Niet alleen omdat beweging bijdraagt aan de gezondheid, maar ook omdat het belangrijk is voor onze jeugd, de toeristen, veiligheid en het klimaat. We hebben hiervoor een subsidie van € 700.000 toegezegd gekregen van de Provincie. <i>Zie hiervoor ook programma 2.3 Sport en gezondheid.</i> Voor de aanpak van droogteschade gaan we in 2025 ook opnieuw een aantal wegen aanpakken. De gemeente gaat door met deelname in diverse grensoverstijgende samenwerkingsvormen, zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau. De Wunderline ligt op schema en we willen samen met collega-overheden aan beide kanten van de grens bevorderen dat dit zo blijft. <i>Verwezen wordt ook naar programma 2.2 Veiligheid in de leefomgeving, waarin aandacht is besteed aan verkeersveiligheid.</i>

Acties in 2025	• We implementeren een nieuw onderhoudscontract Wegen en aanverwante dienstverlening voor een duur van 10 jaar.	G	G
	• We gaan de droogteschade verder aanpakken.	G	G
	• We voeren fase 2 uit van de aanpak fysieke leefomgeving Bomenbuurt.	G	G
	• We zetten ons in om de voortgang van het Wunderline-project te ondersteunen door samen te werken met relevante partners om de grensoverschrijdende verbinding te versterken en de ketenmobiliteit te bevorderen, zodat zowel economische groei als toeristische en recreatieve ontwikkeling gestimuleerd worden.	G	G

Toelichting: De voorbereiding en aanbesteding van het nieuwe onderhoudscontract 'Wegen en aanverwante dienstverlening 2025-2034' is in maart 2025 succesvol afgerond. Met dit uitgebreide contract zijn we in staat om meerdere werkzaamheden in en rondom onze wegen integraal aan te pakken.

2.2 Veiligheid in de leefomgeving

In het in 2024 vastgestelde Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2024-2027 (hierna: RBP), staan per vastgestelde prioriteit concrete acties voor de komende vier jaar waar we als gemeente een bijdrage aan zullen moeten leveren. Deze prioriteiten komen nagenoeg overeen met datgene wat binnen de gemeente Oldambt speelt. De thema's Veiligheid & Jeugd en Verkeersveiligheid zijn onze lokale prioriteiten. Om hierbij beter aan te kunnen sluiten zijn de beleidshorizon en aanpak op hoofdlijnen daarom aangepast ten opzichte van 2024.

Een veilige leefomgeving

IBR1 IBR2

Beleidshorizon 2025	Inwoners moeten zich veilig kunnen voelen in de gemeente Oldambt. Ondermijnende criminaliteit en ontspoorde jeugd willen we stevig aanpakken en daarbij ook andere belangrijke veiligheidsthema's niet vergeten. De vastgestelde veiligheidsprioriteiten uit het Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2024 – 2027 (hierna: RBP) zijn: • Maatschappelijke ongenoegen, polarisatie en radicalisering; • (Georganiseerde) ondermijnende criminaliteit; • Cyberveiligheid; • Veiligheid en Zorg. Onze 'lokale prioriteiten' zijn: • Veiligheid & Jeugd; • Verkeersveiligheid.
Aanpak op hoofdlijnen	We zullen als gemeente per veiligheidsthema een bijdrage leveren aan de betreffende actiepunten. Daar waar mogelijk doen we dat als Groninger gemeenten gezamenlijk, dan wel samen met onze stakeholders zoals het Openbaar Ministerie en de Politie Noord-Nederland.

	We zetten in op (preventieve) maatregelen om de veiligheid van onze inwoners te behouden en/of te vergroten en jongeren op het goede spoor te houden. Hierbij leggen we een verbinding met organisaties op het gebied van jeugd en zorg. Dit doen we onder andere door inzet van het programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving. Wat betreft ondermijning willen we gezamenlijk met de andere Groninger gemeenten de regio minder aantrekkelijk maken voor (internationale) georganiseerde criminaliteit. Hiervoor gaan we samenwerking zoeken op de vier vastgestelde sporen en verkennen we de grensoverstijgende samenwerkingsmogelijkheden.		
Ontwikkelingen	Op 4 april 2025 is de Groningse Norm vastgesteld door de tien Groningse burgemeester, de Commissaris van de Koning en de twee dijkgraven. Daarmee is ook de transitie naar de nieuwe werkgroepen in gang gezet, die aan de hand van het Uitvoeringsplan aan de slag gaan met de implementatie van de 28 ambities. De verschillende raden zijn daarover 22 mei 2025 over geïnformeerd. De Veiligheidsregio Groningen is aan de slag gegaan met vijf concrete voorstellen, waaronder het bundelen van regionale initiatieven en vertaling van landelijke opgaven naar lokaal beleid, daar waar het de Weerbaarheid tegen militaire en hybride dreigingen betreft. Binnen de gemeente is de adviseur Crisbeheersing hierbij betrokken. Dit onderwerp wordt gemonitord in de Driehoek, mede vanwege de raakvlakken met maatschappelijke onrust.		
Acties in 2025	Maatschappelijke ongenoegen, polarisatie en radicalisering: • Zowel regionaal als lokaal willen we meer bewustwording creëren, dit doen we onder andere door het verbeteren van de informatiepositie en verdiepingstrainingen in het herkennen en aanpakken van radicalisering. • Samen met onze ketenpartners zetten we in op preventie door het vergroten van de weerbaarheid van de samenleving en het voorkomen dat mensen radicaliseren, het proces van radicalisering af te buigen of extremisme en een aanslag te voorkomen. • We gaan actief kennis en expertise vergaren en delen. We werken mee aan een beleidshandreiking voor gemeenten in Noord-Nederland, als vervolg op het onderzoek Fenomeenanalyse extremisme Noord-Nederland. (Georganiseerde) ondermijnende criminaliteit: De regionale aanpak ondermijning bestaat uit vier sporen. Als Groninger gemeenten zullen we daar verder uitvoering aan gaan geven. De sporen zijn: • Spoor 1: we zorgen voor bewustwording en weerbaarheid, waarbij de focus dit jaar ligt op havenpersoneel, toezichthouders, bestuurders en ambtenaren. Lokaal zullen we kijken waar onze behoefte voor bewustwording ligt.	O G O G G G G G	G G G G G G G G

• Spoor 2: we voeren regionale controles uit in samenwerking met het regionaal interventieteam. In september 2024 is de kwartiermaker gestart om het team samen te stellen en verdere acties te concretiseren.	G	G
• Spoor 3: we harmoniseren beleid en uitvoering binnen de Groninger Gemeenten. In 2025 zullen we uitvoering geven aan het adviesrapport over hoe de samenwerking tussen gemeenten in de toepassing van de Wet Bibob er in de praktijk uit zou kunnen zien, waarbij de intentie is tot centralisatie.	O	G
• Spoor 4: we gaan de 'Groningse norm' implementeren.	G	G
• We zullen naast de regionale controles de periodieke gemeentelijke integrale controles op specifieke branches die gevoelig zijn voor ondermijning, voortzetten.	G	G
• We zullen intern periodiek aandacht schenken aan de bewustwording en weerbaarheidssessies, welke (mede) gericht zijn op de lokale problematiek zoals Jeugd en Ondermijning.	G	G
Cyberveiligheid:		
• We werken in Noord-Nederland verband aan de invulling van de Lokale Cyberwegaanpak door interne en externe, publieke en private samenwerking te stimuleren op het thema cyberveiligheid. Samenwerking tussen CISO's, ambtenaren OOV en veiligheidsadviseurs zowel regionaal als lokaal moedigen we aan, in het bijzonder bij het oefenen van een cybercrisis.	R	R
• Er wordt ondersteuning gezocht voor Noord-Nederlandse gemeenten in de vorm van een Aanjager Cyberweerbaarheid. Deze persoon zal gemeenten ondersteunen in het thema Digitale Veiligheid, met name online criminaliteit/digitale weerbaarheid en online aangejaagde ordeverstoringen.	G	G
• In Noord-Nederland verband realiseren we een goed en passend aanbod aan informatieproducten op cyberveiligheid. Dit gebeurt in nauwe samenwerking tussen de politie, OM en andere partijen die over relevante data beschikken.	G	G
• We versterken de bestuurlijke betrokkenheid op het gebied van cyberveiligheid door permanente bestuurlijke aandacht te genereren voor dit veelzijdige en complexe thema.	G	G
Veiligheid & Zorg:		
• In Noord-Nederland willen we een effectieve verbinding tussen het zorg- en veiligheidsdomein, dit willen we bereiken door: - Interventiemogelijkheden gezamenlijk af te stemmen.	O	O
- (Slimmer) samenwerken op Noord-Nederlands niveau. Dit doen we door gebruik te maken van bestaande overlegvormen en structuren en/of bestaande instrumenten te actualiseren.	O	G
- (Slimmer) samenwerken op Noord-Nederlands niveau. Dit doen we door gebruik te maken van bestaande overlegvormen en structuren en/of bestaande instrumenten te actualiseren.	O	O
• We onderzoeken de mogelijkheden om een (lokale) overlegvorm te realiseren waar onderwerpen die zowel het zorg- als veiligheidsdomein raken centraal staan en waarbij bestuurders uit beide domeinen in vertegenwoordigd zijn.	G	G

- | | | |
|---|---|---|
| • Als het gaat om multi-problematiek wordt voor het leggen van verbinding gebruikgemaakt van het AVE-model (Aanpak voorkoming escalatie). Het AVE-model zal landelijk worden uitgerold. Wij implementeren organisatiebreed het AVE-model. | G | O |
| • We implementeren de meldcode HG kindermishandeling organisatiebreed. | O | O |
| • We zetten in op deskundigheidsbevordering aan de hand van de landelijke 'Leidraad werken aan veiligheid'. | G | G |
| • Het Gronings offensief tegen seksueel geweld creëert een regionaal actieplan, wij onderzoeken tot welke lokale actiepunten dit leidt. | G | G |
| • We onderzoeken wat nodig is ter voorkoming van financiële uitbuiting bij Ouderen (Ouderenmishandeling) om een financiële alliantie op te zetten, in samenwerking met Oost-Groninger gemeenten. | G | G |
| • Wij brengen diverse themadagen/-weken in kaart, om onderwerpen gerelateerd aan geweld (in afhankelijkheidsrelaties) onder de aandacht te kunnen brengen. | G | G |
| • In 2024 is positief geadviseerd met betrekking tot de pilot slachtofferdevice bij ernstige stalking; wij volgen de voortgang van deze pilot actief en anticiperen op de uitkomsten. | G | G |

Veiligheid en jeugd:

- | | | |
|--|---|---|
| • Na de uitvoering van het project 'sluitende aanpak jongeren', gaan we in 2025 een structurele aanpak borgen met alle betrokkenen uit het lokale veld. De structurele aanpak bestaat in ieder geval uit de elementen 'outreaching case management' en 'outreaching jongerenwerk'. | G | G |
| • Lokaal zetten we een interventie op die ingezet kan worden voor jongeren en hun ouders. Denk hierbij aan het inzetten van ervaringsdeskundigen en een gezinsgerichte aanpak, maar ook het organiseren van activiteiten waarbij we de ouders betrekken. | G | G |
| • We gaan het lokaal onderwijs meenemen en waar nodig bijscholen met betrekking tot het erkennen van ondermijning en risicogedrag onder jongeren. | G | G |
| • We organiseren meer activiteiten om jongeren die dreigen een verkeerde keuze te maken een alternatief te bieden. | G | G |
| • We gaan overlast ter plekke aanpakken in samenwerking met jongerenwerk, politie en boa's. | G | G |
| • We gaan het Halt spreekuur weer opstarten op scholen. | G | G |
| • We organiseren ontmoetingsplekken in elke kern in samenwerking met SWO en de provincie (Blauwestad). | G | R |
| • Het onderzoek van Molendrift naar aanbod jeugd in de gemeente Oldambt en de sluitende aanpak wordt eind 2024 afgerond. De concrete acties die hieruit voortvloeien volgen in IBR1 2025. | O | R |

Verkeersveiligheid:

- | | | |
|--|---|---|
| • We gaan uitvoering geven aan de concrete acties die voortvloeien uit het eind 2024 vast te stellen Uitvoeringsagenda- en programma. Deze acties zullen we benoemen in IBR1 2025. | O | O |
|--|---|---|

• We laten het Mobiliteitsbeleid vaststellen door de raad.	G	G
• Eind 2024 dienen wij bij de provincie een subsidieaanvraag is voor een verkeersveiligheidsproject. In IBR1 2025 zullen wij hiervoor concrete acties formuleren. <i>Toevoeging IBR 1 2025:</i>		
○ We gaan (rode) suggestiestroken tussen Kostverloren en Ganzedijk aanbrengen.	G	G
○ We gaan de bereikbaarheid en verkeersveiligheid bij OBS Houwingaham in Bad Nieuweschans verbeteren.	G	G
• In 2025 komt er derde subsidieaanvraag van het Rijk betreffende verkeersveiligheid. Indien nodig stellen wij een uitvoeringsagenda en -programma Verkeersveiligheid op.	G	G
• In 2024 zijn we gaan werken volgens een risicogestuurde aanpak, uitgaande van zeven risicothema's (veilige infrastructuur, kwetsbare verkeersdeelnemers, onervaren verkeersdeelnemers, rijden onder invloed, snelheid, afleiding en verkeersovertreders). In IBR 1 2025 zullen we daarover rapporteren.	O	G

Toelichting:

Maatschappelijke ongenoegen, polarisatie en radicalisering:

- Zowel regionaal als lokaal willen we meer bewustwording creëren, dit doen we onder andere door het verbeteren van de informatiepositie en verdiepingstrainingen in het herkennen en aanpakken van radicalisering.
- Samen met onze ketenpartners zetten we in op preventie door het vergroten van de weerbaarheid van de samenleving en het voorkomen dat mensen radicaliseren, het proces van radicalisering af te buigen of extremisme en een aanslag te voorkomen.
- Zowel op Basisteam Ommelanden Oost niveau, zijn we als gemeenten samen met het Openbaar Ministerie en de Politie druk bezig met het verbeteren van de informatiepositie en het aanpakken van radicalisering.
Samen met het Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS) van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, zijn gesprekken gaande voor een nieuwe reeks van trainingen en preventiemaatregelen.

(Georganiseerde) ondermijnende criminaliteit:

- Aan het bestaande Programmteam Regionale Aanpak Ondermijning worden vooreerst als pilot voor de duur van twee jaar, twee tot drie FTE aan extra bibob-experts toegevoegd. In nauwe samenwerking met de betrokken tien gemeenten, de twee waterschappen, de provincie en het RIEC wordt verder gekeken op welke structurele wijze een gezamenlijke bibob-samenwerking vorm gegeven kan worden.

Cyberveiligheid

- Op regionaal niveau heeft de werkgroep Cyberveiligheid in 2024 stappen gezet wat betreft informatieproducten en het versterken van de bestuurlijke betrokkenheid bij dit thema. Deze worden vervolgens ter beschikking gesteld aan de Noord-Nederlandse gemeenten.
- Vanuit de werkgroep Cyber Noord Nederland wordt gezocht naar een Aanjager Cyberweerbaarheid voor de Noord-Nederlandse gemeenten. De burgemeester van Midden-Groningen is dat voor de Groninger gemeenten.
- Nu de betreffende openstaande gemeentelijke vacatures -op interim basis- zijn ingevuld, kunnen we nu ook op gemeentelijk niveau de samenwerking realiseren en de benodigde stappen zetten. De CISO en PO zal aansluiten bij het maandelijks overleg.

Veiligheid & Zorg:

- Eind 2023 zijn de eerste stappen gezet met betrekking tot de effectieve verbinding tussen het zorg- en veiligheidsdomein voor de gehele provincie Groningen. Inmiddels zijn de eerste contouren zichtbaar. Medio november 2024 zullen de definitieve plannen gepresenteerd worden tijdens een gecombineerd bestuurlijk overleg veiligheid en zorg.
- Binnen de gemeente hebben we de verbinding zorg & veiligheid op bestuurlijke niveau tot uiting laten komen in het Bestuurlijk Veiligheidsoverleg. Op ambtelijk niveau is dat het Tactisch veiligheidsoverleg.
- De implementatie van de Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE) is in uitvoering. Het kernteam en de overlegstructuur staan, en de vertaalslag van definities naar concrete acties is gestart. In september starten de eerste trainingen en wordt verkend wie aanvullend geschoold moet worden. Gezien de reikwijdte is het onzeker of de volledige implementatie in 2025 wordt afgerond.
- De brede implementatie van de meldcode is in gang gezet met de training van meer aandachtfunctionarissen en een plan van aanpak. De basis staat, maar aanvullende trainingen voor collega's in uitvoering en klantcontact, evenals borging in werkwijzen, rapportage en monitoring, vragen nog aandacht. Dat maakt dat we hier ook in 2026 actief mee aan de slag zullen blijven.

Veiligheid en jeugd

- Het organiseren van ontmoetingsplekken gaat wat langer duren, we zijn nog bezig met de financiering en het vinden van de juiste plekken.
- Het recent verschenen onderzoek van Molendrift bevat een groot aantal aanbevelingen over het voorkomen van risicogedrag bij minderjarige jongeren. Het advies is om in te zetten op vakantiewerk, talentontwikkeling, aan te sluiten bij zorgteams op school, Europese uitwisselingen VMBO, digitale jongerenraad. Een deel hiervan wordt al uitgevoerd, maar niet alles kan worden gefinancierd. Er is een bedrag aangevraagd via de Kadernota en er wordt gekeken welke aanbevolen interventies onder de Sociale Agenda kunnen vallen. Molendrift heeft het onderzoek aan de gemeente gepresenteerd. De komende tijd gaan we aan de slag met concrete acties, dat kost meer tijd.

Verkeersveiligheid

- Op basis van het, naar alle waarschijnlijkheid, eind 2025 door de gemeenteraad vast te stellen Mobiliteitsprogramma wordt een uitvoeringsagenda voor Winschoten-centrum en overig Oldambt opgesteld. In 2026 zal daar in IBR1 en IBR2 nader worden ingegaan. Het Mobiliteitsprogramma zal naar alle waarschijnlijkheid eind 2025 door de gemeenteraad worden vastgesteld.
- De risicogestuurd aanpak is niet zozeer gekoppeld aan concrete acties, maar is een manier van werken om op basis van de benoemde risico's hiermee te maken hebbende verkeersongevallen te voorkomen.

Schadeherstel, versterking en een duurzaam en veilig gebruik van de ondergrond

IBR1 IBR2

Beleids horizon 2025	De gevolgen van de gaswinning en de aardbevingen in Groningen zijn ook merkbaar in de gemeente Oldambt. Als gemeente vinden we dat de veiligheid van en perspectief voor onze inwoners voorop moet staan is. Naast de gaswinning hebben we ook te maken met andere activiteiten die van invloed zijn op de ondergrond en mogelijke bodemdaling, zoals zoutwinning en ondergrondse opslag van stikstof. Als gemeente zetten we ons in voor een duurzaam en veilig beheer en gebruik van de ondergrond.
----------------------	---

	Veiligheid gaat onder andere over versterking en schadeherstel van woningen, maar ook over duurzaam perspectief voor mensen die daarin wonen. Daarbij willen we dat de enorme verschillen die (zijn) ontstaan in de schadeloosstellingen van vergelijkbare aardbevingsschade aan vergelijkbare woningen, zo snel mogelijk worden opgelost. We vinden het belangrijk dat schade als gevolg van de gaswinning ruimhartig en duurzaam hersteld wordt.
Aanpak op hoofdlijnen	We proberen te voorkomen dat activiteiten in de ondergrond tot onacceptabele effecten leiden en houden de ontwikkelingen omtrent de gaswinning, bodemdalingsproblematiek, zoutwinning en de ondergrondse opslag van stikstof nauwlettend in de gaten. We vragen daarbij aandacht voor de problematiek van gestapelde mijnbouw, de funderingsproblematiek en de bodemdalingsproblematiek. Als gemeente hebben we een belangrijke rol in de versterkingsopgave en samen met de NCG willen we dit voortvarend oppakken. Dit betekent: • zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen over welke woningen versterkt moeten worden, • voortgang hebben in de uitvoering van de woningen die versterkt moeten worden, • waar nodig inwoners helpen met tijdelijke huisvesting, • zorgen dat we als gemeente het proces voor de benodigde vergunningen, ook voor tijdelijke huisvesting, zo goed mogelijk inrichten. Daarnaast werken we aan de bredere versterking en de welvaart in onze gemeente met het Nationaal Programma Groningen (NPG).
Ontwikkelingen	Met de kabinetsmaatregelen Nij Begun wil het rijk werken aan erkenning, herstel en perspectief voor Groningen. Hierin worden 50 maatregelen benoemd op het gebied van een beter schadeherstel en versterking, maar ook sociale cohesie, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid. Daarnaast wil men een generatielang investeren in Groningen op het gebied van verduurzaming, sociaal en economie. Afgelopen jaar zijn diverse maatregelen uit Nij Begun uitgewerkt die de schadeafhandeling en de uitvoering van de versterking moeten verbeteren en voor onze inwoners ‘milder, makkelijker en menselijker’ moeten maken. Hierin spelen NCG en IMG uiteraard een hele belangrijke rol. Maar ook als gemeente krijgen we een grotere rol en ook financiële middelen voor een meer integrale en samenhangende aanpak van de herstelmaatregelen. Samen met andere betrokken partijen in de regio wordt in het kader van de Agenda Herstel van Groningen gewerkt aan een aanpak om als één overheid proactief en gebiedsgericht ondersteuning te bieden aan inwoners. Ook afgelopen jaar hebben we ons gericht op het zo goed mogelijk ondersteunen van inwoners met hulpvragen, vooral in situaties waarin zij vastlopen of ernstige problemen ervaren. Onze inwonersondersteuners spelen hierin een cruciale rol door bezoeken

te brengen, een luisterend oor te bieden en, waar mogelijk, verder te helpen. Daarbij hebben we onze sociaal-emotionele ondersteuning ook uitgebreid met een collectieve aanpak.

We zien dat de inwoners zich zorgen maken over de schadeafhandeling in het gestapelde mijnbouwgebied. Wij vinden dat bij afhandeling van schademeldingen door mijnbouw hun belang voorop moet worden gesteld. Er dient dan ook één onafhankelijke, ruimhartige en rechtvaardige schadeafhandelingsloket te komen voor alle mijnbouwactiviteiten in Groningen, waarbij alle inwoners die geconfronteerd worden met schade als gevolg van mijnbouwactiviteiten terecht kunnen. Naar verwachting gaan in 2025 het Instituut Mijnbouwschade Groningen en de Commissie Mijnbouw hun krachten verder bundelen en komt er zo'n loket.

In 2024 is de actualisatie van het onderdeel bodemdalingsprognose van het huidige winningsplan Heiligerlee afgerond. Deze vergunning loopt echter in november 2025 af. In juli 2024 is door het zoutwinningsbedrijf een verlengingsaanvraag 'winningsplan Heiligerlee' ingediend om de zoutwinning in het Heiligerleeveld te kunnen blijven exploiteren. In mei 2025 heeft het ministerie Klimaat en Groene Groei ons in het kader van de Mijnbouwwet om advies gevraagd.

Verder is nog niet bekend wanneer een aanvraag voor het winningsplan Zuiderveen zal worden ingediend.

Voor een verdere beschrijving van de ontwikkelingen en de plannen voor 2025 verwijzen we naar paragraaf 5.9 (Programma Oldambt Versterkt) in de begroting.

Acties in 2025

- We voeren het lokale plan van aanpak 'Versterking Oldambt 2025' uit waarmee we NCG opdracht geven de versterkingsopgave uit te voeren. In het plan zijn doelstellingen en resultaten benoemd. O O
- Als gemeente organiseren we het versterkingsproces aan onze kant zo optimaal mogelijk. Dit betreft de samenwerking met NCG, de inzet op vergunningverlening en toezicht, maar ook bijvoorbeeld de afwegingen ten aanzien van RO en Erfgoed. O G
- We werken aan een lokale agenda Herstel voor Oldambt waarin we de maatregelen uit Nij Begun ten aanzien van schadeherstel en versterking op een meer integrale en gebiedsgerichte wijze willen uitwerken. O G
- Voor de gebiedsgerichte aanpak realiseren we de plannen voor Nieuwolda, 't Waar en Nieuw-Scheemda. G G
- We ontwikkelen plannen voor de andere dorpen waar schade en/of versterking speelt. O G
- Waar mogelijk bieden we ondersteuning aan onze inwoners bij schadeherstel en versterking. Voor complexe situaties zetten we ons als gemeente in om oplossingen te onderzoeken en samen met verantwoordelijke partijen te realiseren. In dit kader ontwikkelen we onze (collectieve) aanpak verder en zetten we de beschikbare middelen in om knelpunten op te lossen. O O

• We blijven nauwgezet de ontwikkelingen en het proces omtrent de zoutwinning in het gebied Heiligerlee/Zuiderveen volgen vanuit het perspectief van onze inwoners en daar waar mogelijk maken we gebruik van de juridische bevoegdheden (adviesrecht) op basis van de Mijnbouwwet voor nieuwe en bestaande mijnbouwactiviteiten.	G	G
• We onderhouden regelmatig contact met de mijnbouwbedrijven (Nobian en Gasunie), Staatstoezicht op de Mijnen, het ministerie van Klimaat en Groene Groei en bewoners (stichting bewonersbelangen Lanengebied en Zuiderveen). Daarbij zullen we een belangrijke gesprekspartner zijn in ambtelijke en bestuurlijke overleggen.	G	G
• Het Nobian onderzoek over hoe de zoutcavernes op een veilige manier af te kunnen sluiten (abandonneringsplan) blijft onze aandacht houden.	G	G
• We voeren overleg met het IMG en de landelijke Commissie Mijnbouwschade over de problematiek van gestapelde mijnbouwactiviteiten en we volgen de uitwerking van de uitkomsten van het uitgevoerde onderzoek naar gecombineerde effecten van meervoudige mijnbouwactiviteiten (GEMMA).	G	G
• De gemeente blijft pleiten voor een uniforme benadering én behandeling van schademeldingen als gevolg van mijnbouwactiviteiten.	G	G

Toelichting:

- Het lokale plan van aanpak is in februari 2025 in de raad vastgesteld. Naast de versterking gaat dit plan deels ook over onze herstel-agenda (3^e actie). De benoemde doelstellingen liggen grotendeels op schema maar vragen wel nodige inzet en aandacht.
- Onderdeel hiervan is ook de inzet die nodig is vanuit gemeente voor het versterkingsproces (2^e actie). De benodigde capaciteitsinzet hierbij blijft een belangrijk aandachtspunt, hiervoor zijn afgelopen periode capaciteitsafspraken gemaakt en momenteel loopt dit goed.
- De uitwerking van de deelplannen voor de gebiedsgerichte aanpak voor het dorpenlint Nieuwolda, 't Waar en Nieuw-Scheemda is nagenoeg klaar. Na de zomer worden de plannen gepresenteerd start ook de uitvoering van de eerste projecten.
- Vanuit onze herstelagenda zijn we met verschillende projecten bezig. Zo zijn we in mei gestart met de gebiedsgerichte één-overheidaanpak in Nieuw-Scheemda en 't Waar (samen met NCG en IMG). Verder werken we aan een plan voor een dorpsgerichte aanpak in Drieborg. Ook is een plan opgesteld voor Maatregel 14 Nij Begun gericht op het versterken van de leefbaarheid (zie leefbaarheid en brede welvaart).
- De inwonersondersteuning in brede zin en de inzet voor complexe situaties is een doorlopend proces wat de nodige aandacht vraagt. In april zijn twee nieuwe inwonersondersteuners gestart en in juni heeft het college een besluit genomen over de gemeentelijke knelpuntenpot.
- In juli 2025 hebben wij de verlengingsaanvraag winningsplan Heiligerlee op basis van de Mijnbouwwet van advies voorzien. En eind augustus 2025 is het ontwerp-besluit vervolgens gepubliceerd waarin de minister van Klimaat en Groene Groei aangeeft in te willen stemmen met de verlenging onder voorwaarden.
- Het CCC- onderzoek (Cavern Closure Consortium) over hoe de zoutcavernes op een veilige manier af te kunnen sluiten blijft onze aandacht houden.
- Voor de nog te verlenen omgevingsvergunning evaluatieboring Zuiderveen wordt gewerkt aan de opstelling van een planschadeovereenkomst en wanneer

het definitieve besluit er mogelijk eind 2025 ligt kan eventueel beroep worden ingesteld. Wij zullen dit besluit van advies voorzien.

- Het Instituut Mijnbouw Schade Groningen verwacht het aanvullend GEMMA (gecombineerde effecten van meervoudige mijnbouwactiviteiten) onderzoek voor het gebied Heiligerlee pas begin 2026 te kunnen delen met de Klankbordgroep waarin bewoners/stichting en gemeente zitting hebben. Wij zullen de uitkomst nauwlettend volgen.

2.3 Sport en gezondheid

Sport en gezondheid

IBR1 IBR2

Beleids horizon 2025	We streven naar een positieve gezondheid voor onze inwoners. Daarmee bedoelen we dat inwoners voldoende veerkrachtig zijn om zelf hun fysieke en geestelijke gezondheid en sociaal welbevinden te kunnen sturen. Omdat sport een belangrijke bijdrage levert aan de positieve gezondheid, willen we het sporten en bewegen zoveel mogelijk stimuleren. We vinden sporten voor iedereen belangrijk maar met name voor jongeren. De sport (en cultuur) participatie van kinderen en jongeren gaan we naar vergelijkbaar niveau brengen als in de rest van het land, want 'jong geleerd is oud gedaan'. Bij deze ontwikkeling vinden we het belangrijk dat sportvoorzieningen voor iedereen bereikbaar blijven.
Aanpak op hoofdlijnen	Door integraal samen te werken, zowel intern als met externe partners, werken we aan gezondheid in alle domeinen ('health in all policies'). Dit mondt uit in een integraal preventieplan gericht op het terugdringen van gezondheidsachterstanden. Speerpunten daarin zijn: 1. Het versterken van de lokale sportinfrastructuur als onderdeel van de sociale basis zodat deze als voorliggende voorziening kan worden ingezet voor alle leeftijdsgroepen. Hiermee sluiten we aan op het Koersdocument Sociaal Domein. 2. Een wijkgerichte aanpak op positieve gezondheid, zodat inwoners in hun eigen buurt zelf regie kunnen voeren op hun gezondheid. Samen met lokale sportaanbieders gaan we de ambities uit het sportakkoord realiseren. We stimuleren, onder andere als onderdeel van het Corona perspectiefplan sportdeelname onder kinderen en jongeren. Waar nodig ondersteunen we sportdeelname financieel via het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Het herstelplan is enkele jaren geleden vastgesteld en was nodig om weer een financieel gezonde gemeente te worden. Op onze sportvoorzieningen zijn forse bezuinigingen vastgesteld. Het in september 2022 genomen raadsbesluit over sluiting van sporthal en zwembad De Hardenberg is per 1 juli 2023 uitgevoerd. Het sportcomplex De Hardenberg is verkocht aan het burgerinitiatief stichting MFC De Hardenberg.

	We werken aan een perspectief voor de langere termijn - we hebben het ambitiesdocument opgesteld en vast laten stellen door de raad - waarbij sportvoorzieningen op een aantrekkelijke en toekomstgerichte wijze kunnen worden aangeboden. Daarnaast is een haalbaarheidsonderzoek verricht naar een nieuw zwembad in combinatie met een nieuwe sporthal, waarvan de uitkomst van dit onderzoek aan de raad zal worden voorgelegd. Op basis van dit haalbaarheidsonderzoek zal nog een vervolgonderzoek worden uitgevoerd naar de kosten en mogelijke synergievoordelen met de onderwijshuisvesting. We stimuleren het gebruik van de fiets. Niet alleen omdat beweging bijdraagt aan de gezondheid, maar ook omdat het belangrijk is voor onze jeugd, de toeristen, veiligheid en het klimaat. <i>Zie hiervoor ook investeringen in de fietsinfrastructuur onder 2.1 Infrastructuur.</i> Per 1 januari 2023 is een bedrag van € 120.000 bezuinigd op onderhoud van sportvelden en -accommodaties. Het gevolg hiervan is dat we per 1 januari als gemeente geen bedrijven meer inhuren voor onderhoud van sportvelden, hetgeen inhoudt dat de financiële verantwoordelijkheid daarvoor dan bij de verenigingen ligt.		
Ontwikkelingen	In de voorgaande jaren zijn ten aanzien van de gestelde beleidshorizon voor 2025 een aantal belangrijke ontwikkelingen, zoals de afgeronde verkoop van MFC de Hardenberg, te benoemen. Zo is ook het Volwassenenfonds Sport- en Cultuur toegevoegd aan het pakket met minimaregelingen en loopt die naast het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Tevens is het Meerjarenprogramma Sport en Bewegen 2024-2027 vastgesteld in mei 2024. Eerste resultaten van dat programma zijn de realisatie van een subsidieregeling Sport- en Leefbaarheidsfonds, een eerste conceptuitwerking van het harmonisatievraagstuk én vervolgonderzoek naar renovatie/nieuwbouw van sporthal de Stikkerlaan en de Watertoren. Ook wordt inmiddels uitvoering gegeven aan het Plan van Aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord. In beide programma's zijn de elementen uit de aanpak op hoofdlijnen terug te vinden en kunnen in 2025 nieuwe stappen gezet worden in het kader van de beleidshorizon.		
Acties in 2025	• Met ingang van begrotingsjaar 2025 wordt jaarlijks €250.000,- gestort in het sport- en leefbaarheidsfonds. • De harmonisatie van afspraken met de buitensportverenigingen wordt afgerond. • We doen verdiepend onderzoek naar de synergievoordelen bij renovatie/nieuwbouw sporthal De Stikkerlaan en zwembad De Watertoren. • We onderzoeken of structurele financiering van het Volwassenenfonds Sport en Cultuur mogelijk is. • In 2025 geven we uitvoering en monitoren we de ketenaanpakken Welzijn op Recept, Valpreventie, Overgewicht Volwassenen & Jeugd en Kansrijke Start.	    	    

• We continueren de wijkgerichte aanpak op gezondheid in Bad-Nieuweschans en Westerlee en breiden deze, waar mogelijk, uit naar andere dorpen en wijken.	G	G
• In 2025 maken we een mid-term review van de GALA-Aanpak en het gezondheidsbeleid, waarbij we een geactualiseerde gezondheidsnota, inclusief mentale gezondheid, voorleggen aan de raad.	G	O
• We geven invulling aan de uitgesproken ambities en doelstellingen zoals geformuleerd in het Meerjarenprogramma Sport en Bewegen 2024-2027. In IBR1 2025 formuleren we hier concrete actiepunten voor.	G	G
<i>Toevoeging IBR1 2025:</i>		
○ We gaan de Alliantie Gelijkspelen opnemen in de uitvoeringsagenda van Toegankelijk Oldambt.	G	G
○ We richten een Urban Sports Netwerk op en komen met een visie op Urban Sport.	G	O
○ We gaan voorlichtingen Sociaal Veilige Sport geven aan bestuurders van sportclubs.	G	G

Toelichting:

- In 2025 heeft een éénmalige dotatie plaatsgevonden ten bedrage van € 1.000.000,-. Hierdoor wordt de jaarlijkse storting voor de komende 5 jaar teruggebracht naar € 50.000,-. Per saldo zal er over een periode van 5 jaar evenveel worden gestort in het fonds. Vanuit het fonds is thans voor bijna € 1.000.000,- (voorlopige) subsidies toegekend.
- Resultaten van het vervolgonderzoek inclusief vervolgstappen zijn in raadsvergadering van juli 2025 gepresenteerd. In december 2025 komen we nog een keer terug bij de raad met een nadere uitwerking van het gekozen scenario nieuwbouw, waarbij we een voorbereidingskrediet voor de vervolgstappen vragen.
- Structurele financiering van het Volwassenenfonds Sport en Cultuur is mogelijk gemaakt vanuit Armoedebeleid.
- Binnen de aanpak JOGG zijn Bad-Nieuweschans en Westerlee focusplekken. In Bad-Nieuweschans loopt daarnaast het Gezonde Buurten-project.
- We hebben input geleverd voor landelijke [mid-term review GALA](#). De akkoorden GALA en IZA worden dit jaar aangevuld met het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Op hoofdlijnen beschrijft deze onder andere de rol van gemeenten met specifieke inzet op preventie van zorg. We verwachten de complete uitwerking van AZWA in het vierde kwartaal te ontvangen.

De gezondheidsnota in zijn geheel wordt daarom ook pas later herijkt. Eind dit jaar wordt de landelijke gezondheidsnota verwacht, waarna gemeenten binnen 2 jaar een geactualiseerde nota moeten presenteren. Met de input van het AZWA sluiten we aan bij de landelijke procedure.

- Van het Meerjarenprogramma Sport & Bewegen is de actie omtrent Urban Sports geel, dat heeft te maken met vertraging in de opdracht aan Huis voor de Sport Groningen. Aan hun zijde was er geen capaciteit beschikbaar om hiermee aan de slag te gaan. Inmiddels wel, dat betekent dat er nu iemand aan de slag gaat met het in kaart brengen van het netwerk. De vraag is dan of het dit jaar nog lukt om een visie te vormen. Zo niet, dan volgt dat z.s.m. in 2026.

Programma 3 Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs



Onder programma 3 vallen de onderwerpen die te maken hebben met de lokale economie, het ondernemen en het werken in de gemeente Oldambt inclusief het onderwijs als aanloop naar de arbeidsmarkt. Een ander onderwerp is vrijetijdseconomie waarin toerisme, cultuur en erfgoed terugkomen.

3.1 Ondernemingsklimaat en werkgelegenheid

De beleidsfocus en de hoofdlijnen van de aanpak in het onderstaande kader zijn aangepast ten opzichte van voorgaande jaren. Hoewel de doelstelling in essentie onveranderd is gebleven, is deze nu puntsgewijs geformuleerd. De aanpak op hoofdlijnen is in de afgelopen jaren iets gewijzigd, dit als gevolg van nieuwe opgaven, vanuit bijvoorbeeld Nij Begun, waarop onze doelstellingen aan zou moeten gaan sluiten.

Economie en werkgelegenheid versterken

IBR1 IBR2

Beleidshorizon 2025	In dit jaar zal de sociale en economische agenda van Nij Begun meer inhoud hebben gekregen met de bijbehorende plannen zullen er opgaven naar ons toekomen die samenwerking tussen onderwijs, ondernemingen en overheid vereisen. Dit voor economische ontwikkeling en ter ondersteuning van de brede welvaart in de regio.
Aanpak op hoofdlijnen	De doelstelling van de plannen en initiatieven is om een duurzame en toekomstgerichte economische ontwikkeling van de gemeente Oldambt te realiseren. Dit wordt bereikt door het versterken van de regionale economie via digitalisering, innovatie, en samenwerking met regionale en provinciale partners. Specifiek richt de gemeente zich op: 1. Stimuleren van werkgelegenheid en economische groei door het revitaliseren van bedrijventerreinen en het ondersteunen van innovatieve projecten. 2. Harmoniseren van lokale strategieën met bredere regionale plannen, zoals de masterplannen voor Regiocentra, Campussen, en Oost-Groningen, om regionale synergie en versterking te bevorderen. 3. Uitbreiden en optimaliseren van het innovatienetwerk in de regio, met een focus op samenwerking, kennisdeling, en het benutten van digitale technologieën via het Digitaal Centrum Oost-Groningen. 4. Afstemmen van lokale economische ambities met de provinciale Economische Visie 2035 en de Economische

Agenda Nij Begun, om zo een coherent en doelgericht economisch beleid te voeren voor de komende jaren.

Kortom, de doelstelling is om de economische veerkracht van Oldambt te vergroten door innovatie, samenwerking, en strategische investeringen in infrastructuur en kennis.

Ontwikkelingen	Opstellen Economische Visie Oldambt 2035 Medio 2024 is er met de aanstelling van een kwartiermaker gestart met de uitwerking van de Economische Agenda van Nij Begun. De Agenda focust zich op drie hoofdthema's: energie, gezondheidszorg en landelijk gebied. Besluitvorming over de Agenda zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 plaatsvinden. Ook is in juli 2024 de Economische Visie 2035 van de provincie vastgesteld door provinciale staten. Zowel deze visie, als de Economische Agenda en onze eigen ambities leggen duidelijke accenten voor het bepalen van een economisch beleid van de komende jaren. Om op deze beleidsmatige ontwikkelingen in te spelen wordt er in 2025 gewerkt aan het opstellen van een Economische Visie Oldambt 2035, waarin de ontwikkelingen op provinciaal en regionaal niveau worden afgestemd met onze gemeentelijke economische ambities. Aansluiting zoeken bij Masterplannen In 2025 zullen we ons specifiek richten op het aansluiten bij de masterplannen Regiocentra, Campussen en Oost-Groningen. Onze inzet is erop gericht om onze activiteiten en strategieën te harmoniseren met de ontwikkelingsplannen die op die gebieden zijn opgesteld. Door deze gerichte aanpak willen we bijdragen aan de versterking en groei van de regio, en ervoor zorgen dat onze initiatieven volledig in lijn zijn met de bredere regionale doelen en ambities. Revitaliseren van bedrijventerreinen Vanuit de lokale NPG-gelden van de gemeente Oldambt is een bedrag gereserveerd voor de revitalisering van bedrijventerreinen in de A7-zone. Het doel is om medio 2025 een aanvraag in te dienen, zodat deze middelen beschikbaar komen voor investeringen op bedrijventerrein De Rensel. Ter voorbereiding op deze investeringen wordt in de voorafgaande maanden een inventarisatie- en participatietraject uitgevoerd in samenwerking met de betrokken stakeholders. Op bedrijventerreinen Scheemderhoogte I en Scheemderhoogte II zullen kavels worden uitgegeven. Ontwikkelen van het innovatie-netwerk In de regio zijn diverse initiatieven actief die bijdragen aan innovatie. Door deze initiatieven te bundelen, ontstaat er een vliegwieleffect voor de regio op het gebied van innovatie, economie en werkgelegenheid. Via de Regiodeal 2.0 Oost-Groningen, die naar verwachting in september 2024 van start gaat, wordt een netwerk opgericht om deze ontwikkelingen te stimuleren.
----------------	--

Dit netwerk brengt regionale innovatie-initiatieven samen, zoals Makeport Mercurius, Innovatie Hub Oost-Groningen en Innovatiewerkplaats EDRiT, met als doel de krachten te bundelen en synergie te creëren. Ook het Digitaal Centrum Oost-Groningen is onderdeel van dit netwerk. In 2025 zullen de betrokken partijen binnen het Innovatienetwerk gezamenlijk financiering aanvragen via de Regiodeal 2.0.

Digitaal Centrum Oost-Groningen (RUBY)

In het najaar van 2024 zal het Digitaal Centrum Oost-Groningen officieel worden geopend. In samenwerking met de partners in het Centrum, wordt gewerkt aan het uitrollen van programma's voor inwoners en ondernemers. Het jaar 2025 wordt gebruikt om de programmering verder aan te scherpen en specifiekere doelgroep-profielen te identificeren. Daarnaast wordt er ingezet op uitbreiding van het netwerk aan partners dat onderdeel vormt van het Digitaal Centrum Oost-Groningen, mede ten behoeve van een verdere uitbreiding en optimalisatie van het dienstenaanbod. Hierbij zullen we het Digitaal Centrum Oost Groningen verder ontwikkelen in lijn met het Masterplan Campussen, waarbij we streven naar een sterke synergie met andere initiatieven en campussen in de regio.

Acties in 2025

- We stellen de Economische Visie Oldambt 2035 op met het bijbehorende uitvoeringsplan en budget. G G
- We ontwikkelen het innovatie netwerk en het doen van een gezamenlijke aanvraag in het kader van Regio Deal 2.0. G G
- We vragen een NPG subsidie Revitalisering bedrijventerreinen aan. G G
- We gaan het DCO doorontwikkelen:
 - We gaan de programmering verder aanscherpen en specifiekere doelgroepprofielen identificeren. G G
 - We zetten in op het uitbreiden van het netwerk aan partners. G G
 - We gaan het dienstenaanbod verder uitbreiden en optimaliseren. G G

Toelichting:

- We stellen een toekomstgerichte visie op waarin onze economische koers wordt vastgelegd. Deze visie wordt vertaald naar een uitvoeringsplan met concrete maatregelen en een bijbehorend budget, zodat er een duidelijk kader ligt voor beleidskeuzes en investeringen in de komende jaren.
- Samen met regionale partners bundelen we initiatieven op het gebied van innovatie en ondernemerschap. Door het indienen van een gezamenlijke aanvraag voor Regio Deal 2.0 zorgen we voor extra middelen en een stevige basis voor samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheid.
- We vragen een subsidie aan om bedrijventerreinen in de A7-zone te vernieuwen en te verduurzamen. Hiermee verbeteren we de kwaliteit van de werklocaties, trekken we nieuwe bedrijvigheid aan en versterken we de werkgelegenheid.
- We bouwen de RUBY-Campus verder uit als centrale plek voor digitalisering, innovatie en ondernemerschap. Dit doen we door de programmering te verfijnen, doelgroepen beter te bereiken, het netwerk van partners te vergroten en het dienstenaanbod te verbreden. Daarmee wordt de campus een motor voor economische en sociale ontwikkeling in de regio.

Beleids horizon 2025	We willen gezamenlijk actief de interbestuurlijke samenwerking, de kwaliteit van het openbaar bestuur en het samenspel met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in onze provincie verder verbeteren. Bij veel onderwerpen is samenwerking in de regio of zelfs provinciaal erg belangrijk.		
Aanpak op hoofdlijnen	Door samen op te trekken met de regio, (Duitse) buurgemeenten en de provincie kunnen we meer bereiken. Voorbeelden van succesvolle samenwerkingen in de regio die we willen behouden en verder versterken zijn de Regiodeal, het Regionaal Woon- en Leefbaarheidsplan (RWLP), STAG, Werk in Zicht (WIZ) en de Eems Dollard Regio waarin regionale overheden aan beide kanten van de grens samenwerken. We willen met de andere EDR-leden de samenwerking versterken. We leveren een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van onze regio door de uitbouw van toerisme en recreatie (vrijtijdseconomie), onder andere via de gezamenlijke regiomarketingorganisatie ZO! Groningen. <i>Toevoeging begroting 2025:</i> We nemen deel aan het GROS-overleg (3 noordelijke provincies + provincie Overijssel en diverse gemeenten in de regio). Hierbij wordt ingezet op de grensoverstijgende samenwerking op bestuursniveau met Nedersaksen.		
Ontwikkelingen	De burgemeester is tot eind 2025 voorzitter van de Eems Dollard Regio. Wethouder Wünker vertegenwoordigt de gemeente Oldambt in het Bestuurlijk Netwerk Grensoverschrijdende Samenwerking van de Vereniging Nederlandse Gemeenten.		
Acties in 2025	- We participeren in het Leader-programma voor Oost-Groningen en stellen hiervoor financiële middelen beschikbaar. De gemeente Oldambt heeft het plan om in 2025 de gebruik van de leader regeling op grond van de gemeente te intensiveren. - We nemen actief deel aan de genoemde samenwerkingsverbanden. We zetten ons in voor het realiseren en financieren van regionale (grensoverstijgende) doelen en het verwerven van aanvullende financiële middelen/ subsidies voor regionale en gemeentelijke projecten. Samen met de Duitse en Nederlandse partners werken we aan een toeristisch grensoverstijgend netwerk. - Samen met Westerwolde en Duitse partners willen we het project Grensland-Vestingland een nieuwe boost geven. Deze samenwerking is één van de doelen uit de toeristische visie Oost-Groningen.	     	

- De samenwerking met de VGG (Vereniging Groninger Gemeenten) is belangrijk voor de uitwisseling tussen de Groningse gemeenten. We dragen actief bij aan het netwerk. Zie ook de acties onder vrijetijdseconomie, cultuur en erfgoed.



- Toelichting:
- Door ziekte bij collega is er bij sommige samenwerkingsverbanden geen actieve deelname geweest.
 - Door ziekte bij collega's is het project Grensland-Vestingland nog niet verder uitgewerkt. We gaan dit in 2026 verder oppakken.

Een aantrekkelijk centrum Oldambt

IBR1 IBR2

Beleids horizon 2025	De gemeente streeft naar een kwalitatief goed centrum van Oldambt, met een aantrekkelijk woon-, winkel- en verblijfsklimaat voor inwoners, bezoekers, ondernemers en investeerders. In 2022 is het Ambitiedocument centrum Oldambt door de raad vastgesteld. In dit ambitiedocument is rekening gehouden met de actualisatie van de detailhandelsvisie (2021) die heeft laten zien dat er een wijziging van het vastgoed- en detailhandelsbeleid moet plaatsvinden in het centrum. Bovendien is in het ambitiedocument aangesloten op de veranderende markt, het in 2021 vastgestelde woonprogramma en de ontwikkelingen van Blauwestad. In 2025 is de eerste fase van het ambitiedocument nader uitgewerkt en zijn de eerste resultaten in de praktijk zichtbaar: er is gestart met de realisatie van het nieuwe gemeentehuis, aanpak Langestraat-Noord en de Lucas-locatie.
Aanpak op hoofdlijnen	De nadere uitwerking en uitvoering van het ambitiedocument gebeurt op programmatische wijze en conform de ontwikkelstrategie die in het ambitiedocument is vastgelegd. Op basis van de vastgestelde doelstellingen wordt steeds getoetst welke deelprojecten de meest effectieve bijdrage leveren aan het behalen van deze doelstellingen. Eventueel worden op basis hiervan deelprojecten eerder of later uitgevoerd.
Ontwikkelingen	De afgelopen jaren zijn de bouwkosten sterk gestegen en de rendementen op vastgoed gedaald. Hierdoor zijn marktpartijen momenteel minder bereid risicovolle investeringen te doen. Ondanks deze moeilijke marktsituatie wordt er door marktpartijen toch interesse getoond in de realisatie van de plannen van het ambitiedocument.
Acties in 2025	We geven een vervolg aan de voorbereiding van de projecten uit het door de raad in 2022 vastgestelde ambitiedocument voor het centrum Oldambt. Deze voorbereiding wordt conform de ontwikkelingsstrategie stapsgewijs opgepakt waarna de projecten afzonderlijk voor besluitvorming en uitvoeringsfinanciering aan de raad worden voorgelegd. In 2025 start de voorbereiding en/of wordt een vervolg gegeven aan onderzoek van de volgende projecten:

• Project Langestraat Noord: leegstand omzetten naar een hernieuwde Langestraat door een combinatie van verkleining van winkels en toevoeging van woningen.	G	G
• Planvoorbereiding herinvulling St Lucas locatie.	G	G
• Herontwikkeling Liefkenshoek.	G	G
• Doortrekken van het water naar het Schönfeldplein.	G	G
• Uitwerken woonprogramma voor de binnenstad: omvang, doelgroepen, woonproducten-, en ontwikkeling kwaliteitskader (beeldkwaliteit, prioriteringskaart en afsprakenkader ontwikkelende partijen).	G	G
• Op locatieniveau uitwerken van plannen voor woningbouw mede in combinatie met parkeren.	G	G
• Plan van aanpak openbare ruimte vaststellen (inrichting, vergroening,erschikking parkeervoorzieningen en verblijfs- en ontmoetingsplekken).	G	G
• Uitvoeren van een verkennings- en haalbaarheidsstudie naar een museum en/of toeristisch informatiecentrum.	G	G
• Verkenning en realisatie parkeerverwijzingssysteem.	G	G
• We gebruiken het ambitiedocument als basis voor het masterplan regiocentra om daarmee in aanmerking te kunnen komen voor aanvullende subsidiemiddelen voor de uitvoering van de plannen.	G	G
• Mobiliteitsplan en uitvoeringsprogramma centrum.	G	G
• Visieontwikkeling Marktpllein.	G	G
In 2025 start en/of wordt een vervolg gegeven aan de uitvoering van de volgende projecten:		
• Project Langestraat Noord: realisatie eerste twee deelprojecten.	G	G
• Sloop (deel) Sint Lucasziekenhuis.	G	G
• Stimuleringsaanpak pui- en gevelverbeteringen.	G	G
• Nieuwbouw gemeentehuis.	O	O
• Aankoop en sloop van de Blaauwlocatie.	G	G
• We dienen het project 'Ondernemen in Winschoten' bij NPG in. Het project richt zich op het structureel verbeteren van de binnenstad. Dit, in combinatie met grote investeringen in de fysieke omgeving (door de aanpak van de binnenstad), zal leiden tot een levendig en vitaal centrum dat bijdraagt aan de leefbaarheid, aantrekkelijkheid en economie van Winschoten en de regio.	G	O

Toelichting:

- Zoals ook in de IBR 1 al vermeld is de start van de nieuwbouw van het gemeentehuis vertraagd. In september wordt door de raad een besluit genomen over een aanvullend krediet. Afhankelijk van de uitkomst van dat besluit kan een definitieve opdracht voor de uitvoering kan worden gegeven.

- Het project WinCity is door gebrek aan capaciteit nog niet ingediend. Op dit moment staat de vacature open voor een projectleider, deze zal dit project indienen bij de NPG.

3.2 Vrijtijdseconomie, cultuur en erfgoed

Toerisme, cultuur en erfgoed

IBR1 IBR2

Beleids horizon 2025	In 2024 is de vrijetijdseconomie in Oldambt meer op de kaart gezet en heeft onze gemeente zich geprofileerd als De Graanrepubliek in de bestemming Oost-Groningen. Toerisme zien we als een belangrijke kans voor verdere ontwikkeling van onze regio (bezoekers, werkgelegenheid, recreatiemogelijkheden voor de eigen inwoners, instandhouding voorzieningenniveau, etc.). Cultuur draagt bij aan de leefbaarheid, het bevordert de creativiteit, stimuleert toerisme en is belangrijk voor jong en oud. Toeristische mogelijkheden zien we vooral door cultuur te verbinden met toerisme (evenementen, etc.), in te spelen op de cultuurhistorie (verleden) en het rijke erfgoed in onze gemeente. In 2025 hebben we opnieuw een bijdrage geleverd aan het behouden en door ontwikkelen van het Oldambtster erfgoed en daarmee de unieke gebiedsidentiteit van de Graanrepubliek door het schetsen van een toekomstperspectief voor de Oldambtster boerderijen en een integraal beleidskader voor erfgoed en archeologie.
Aanpak op hoofdlijnen	We leggen verbindingen tussen cultuur, erfgoed en toerisme. We werken met de Oost-Groninger gemeenten (ZO! Groningen) verder aan de nadere uitwerking en uitvoering van de Strategische Visie Oost-Groningen 2030 (onder andere de verbreding van het netwerk van toeristische ondernemers). In 2021 hebben we onderzoek gedaan naar toerisme in Oldambt. Aan de hand van deze cijfers willen we meten of we de aantallen met onze inspanningen kunnen verhogen. Het onderzoek wordt tweejaarlijks gehouden. Het accent bij de verdere uitbouw van de toeristische speerpunten ligt bij: Blauwestad, Binnenstad Winschoten, Bad Nieuweschan, onze Waddenkustzone langs de Dollard (Werelderfgoed Waddenzee) en het thema De Graanrepubliek. Wij zetten in op het ontwikkelen van een eigen regionaal DNA voor de gemeente Oldambt (een zogenoemd 'place branding'). Wij houden daarbij rekening met de Duitse gasten. We versterken de culturele sector door het ondersteunen op het gebied van ledenwerving, andere samenwerkingsvormen en fondsenwerving. We willen inzetten op cultuur en hebben daarbij ook aandacht voor de kleinere clubs en een eerlijke verdeling van de beschikbare cultuurgelden. We stimuleren de deelname aan culturele activiteiten door kinderen en jongeren door dit financieel te ondersteunen.

	We werken samen met de Nationaal Coördinator Groningen, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Provincie Groningen, aardbevingsgemeenten en Libau aan een verder uitvoering van het Geactualiseerde Erfgoedprogramma 2020-2023. We willen het gebruik van de fiets stimuleren. Niet alleen omdat beweging bijdraagt aan de gezondheid, maar ook omdat het belangrijk is voor onze jeugd, de toeristen, veiligheid en klimaat. <i>Verwezen wordt ook naar programma 2 Woonklimaat en leefomgeving.</i>		
Acties in 2025	We gaan GEWOON DOEN! het programma cultuur Oldambt 2024 – 2028 uitvoeren, in 2025: - Gaan we een haalbaarheidsonderzoek naar een culturele broedplaats in Winschoten opleveren (waarin kinderen en jongeren een hoofdrol spelen). - Starten we met het vormgeven van een visie op het presenteren van de geschiedenis en identiteit van Oldambt. Toerisme: - Samen met de vier Oost-Groningse gemeenten werken we verder aan de toeristische visie OG en aan een meerjarenplan voor gezamenlijke activiteiten. We actualiseren de toeristische visie en passen ons beleid aan op de nieuwste ontwikkelingen in de toeristische sector, in lijn met de beleidsstukken van de provincie, met name het Uitvoeringsprogramma Groeiende Gastvrij. - Op basis van de toeristische monitoringresultaten die in januari 2025 beschikbaar komen, herzien we ons beleid voor vrijetijdseconomie, recreatie en toerisme, zodat we effectiever kunnen inspelen op de behoeften en trends die uit de monitoring naar voren komen. - We richten ons, ondersteund door de VWG (Vereniging van Waddenzeegemeenten) op de gastvrijheid in het Werelderfgoed Waddenzee. Dit doen we door participatie aan het programma integraal gastheerschap met thema's zoals educatie, destinationmanagement en natuurbeheer.	G G G O G G G G G G	

Toelichting: De visievorming is in gang gezet; verdere afstemming is nodig om tot breed gedragen uitgangspunten te komen.

3.3 Werkgelegenheid

Optimaliseren van de arbeidsmarkt

Beleids horizon 2025	We streven naar een kwalitatieve match van de personeelsbehoeften van onze ondernemers en bedrijven met het in onze gemeente aanwezige arbeidspotentieel. In 2025 is ook de vraag naar en het aanbod van werkzoekenden met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt beter op elkaar afgestemd. Vragen van werkgevers sluiten beter aan bij de capaciteiten en competenties van werkzoekenden die een uitkering ontvangen op grond van de Participatiewet. Daarnaast is de verbinding
----------------------	---

	met het onderwijs geoptimaliseerd om jongeren snel in aanraking te brengen met kansrijke sectoren.
Aanpak op hoofdlijnen	We trekken enerzijds bedrijven en ondernemers uit kansrijke sectoren aan die passen bij ons arbeidspotentieel. We kijken hierbij nadrukkelijk ook naar subsidiemogelijkheden en samenwerkingen in onder andere de arbeidsmarktregio. Anderzijds zetten we in op het ontwikkelen van nog niet benut arbeidspotentieel. We richten ons daarbij onder andere met Afeer op het ontwikkelen en (re)activeren van inwoners uit de (langdurige) bijstand richting kansrijke sectoren. <i>Zie ook aanpak jongeren en onderwijs.</i> We gaan samen met Afeer aan de slag met een nieuw uitvoeringsplan voor de bestuursperiode 2023 tot 2027 met nieuwe afspraken over het nog beter afstemmen van vraag en aanbod in onze arbeidsmarktregio en een betere interne en onderlinge afstemming. We zorgen voor meer gemeentelijke grip op de nieuwe instroom in 'participatie trede' 1 en 2 door de instroom van bijstandsklanten 'strakker' te organiseren. We leveren een actieve bijdrage aan een samenhangende en regionale en grensoverstijgende arbeidsmarkt met het doel om jongeren en werkzoekenden perspectief te bieden op de regionale en grensoverstijgende arbeidsmarkt. <i>Voor acties omtrent de vervolgstappen van de A7/N33-visie, zie paragraaf 3.1 'Economie en werkgelegenheid versterken'.</i>
Acties in 2025	De concrete acties in het jaar 2025 omtrent de arbeidsmarktregio, Afeer en in 'participatie trede' 1 en 2 worden verder toegelicht onder <i>4.1 Wmo, Jeugd en Participatie</i>.

Programma 4 Zorg en samenleving



In dit programma staan de doelstellingen voor de ondersteunende dienstverlening aan inwoners van de gemeente die dat nodig hebben. Hieronder valt onder andere de inzet en kwaliteit van de jeugdzorg en Wmo. Ook zijn beschermd wonen, maatschappelijke opvang, armoedebestrijding en schuldhulpverlening belangrijke onderdelen in dit programma.

4.1 Sociale voorzieningen

Wmo, jeugd en participatiewet

IBR1 IBR2

Beleids horizon 2025	We gaan voor een sociale gemeente met een breed gevarieerd en vrij toegankelijk aanbod van sociale voorzieningen die passen binnen de financiële mogelijkheden. Daarbij hebben we oog voor de meest kwetsbare inwoners en kinderen.
Aanpak op hoofdlijnen	We gaan sociale vraagstukken integraal aanpakken en gaan op verschillende niveaus schotten tussen voorzieningen doorbreken. We kiezen hierbij niet voor systeemoplossingen, maar voor creatieve maatwerkoplossingen waarbij de mens centraal staat. We continueren wat we hebben opgebouwd en versterken wat goed gaat. We willen de sociale voorzieningen betaalbaar houden en met name beschikbaar stellen aan mensen die het nodig hebben: • De gemeente kan en hoeft niet iedere hulpvraag met specialistische hulp op te lossen. Veel dingen die gebeuren horen bij het 'normale' leven en vragen niet direct om professionele hulp. We willen normaliseren in plaats van medicaliseren en problematiseren. • Vrijwilligers en mantelzorgers vervullen een belangrijke rol. Dit wordt door ons zeer gewaardeerd en wij willen aan beide onderwerpen meer aandacht geven door de verbinding te zoeken met de aanwezige maatschappelijke organisaties. • Meer gebruik maken van algemene voorzieningen en het voorliggend veld in plaats van verwijzen naar duurdere specialistische hulp. • Preventie is belangrijk. Niet alleen om problemen bij onze inwoners zoveel mogelijk te voorkomen maar ook om later duurdere zorg zoveel mogelijk te beperken. • Inwoners die de huishoudelijke hulp zelf kunnen betalen zouden dit niet ten koste van gemeenschapsgeld moeten doen.

De kosten in het sociaal domein blijven de komende jaren voor ons een belangrijk aandachtspunt. De betaalbaarheid blijft onder druk staan.

Ontwikkelingen *Hervormingsagenda Jeugd*

We moeten (verdere) invulling geven aan de afspraken tussen de rijksoverheid, gemeenten, zorgaanbieders, professionals en cliëntenorganisaties om knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken en het stelsel (financieel) houdbaar te maken voor de toekomst. Ons lokale jeugdbeleid vormt een stevige basis waarop we kunnen voortbouwen.

Toekomstscenario jeugd- en gezinsbescherming

Richt zich op het hervormen van het jeugdbeschermingsstelsel, met als doel een effectievere bescherming van kwetsbare kinderen en gezinnen. Dit vraagt om een nieuwe vorm van samenwerking tussen ons lokale (jeugd)team en Regionale Veiligheidsteams.

Wmo

De stijgende tarieven voor enkele gecontracteerde Wmo-voorzieningen zoals Huishoudelijke Hulp en Begeleiding/dagbesteding zorgen ervoor dat de betaalbaarheid van deze voorzieningen onder druk staat en de budgetten niet toereikend zijn. Autonome ontwikkelingen zoals inflatie en de schaarste op de arbeidsmarkt leiden tot significante indexaties. De effecten hiervan zijn verwerkt in deze BBR.

Participatiewet in Balans

De wetgever heeft het voornemen om waarschijnlijk per begin 2026 te komen tot aanpassingen in de Participatiewet. Dit door middel van het wetsvoorstel Participatiewet in Balans. Hiermee wordt beoogd een wet te introduceren die onder andere eenvoudiger is, met rechten en plichten die zinvol en begrijpelijk zijn én nageleefd kunnen worden door iedere uitkeringsgerechtigde en goed uitvoerbaar is voor de professional. Daarbij hoort ook een cultuuromslag. Uitgangspunten zijn dat de inwoner centraal staat, er meer ruimte is voor maatwerk en uitgegaan wordt van vertrouwen.

Inburgering

De gemeente is sinds 2022 verantwoordelijk voor het inburgeringsproces van statushouders. Het doel hierin is tweeledig: het huisvesten zelf en het zelfstandig meedoen in de lokale samenleving. Het bevorderen van integratie is hierbij belangrijk. Daarbij hebben we ook oog voor het (versterken van) draagvlak voor het ontvangen van nieuwe Nederlanders in de lokale samenleving (inburgeringswet 2021). De maatschappelijke begeleiding wordt uitgevoerd door Sociaal Werk Oldambt (SWO) en de leerroutes zijn uitgezet bij verschillende gespecialiseerde onderwijsinstellingen.

Beschermd wonen

	De (landelijke) ontwikkelingen rondom Beschermd Wonen, Maatschappelijke opvang en OGGz vragen meer en andere inzet van gemeenten. Preventiever, sneller en gericht op zelfstandigheid en eigen woonruimte.		
Acties in 2025	Algemeen: - We ontwikkelen een overkoepelende visie op laaggeletterdheid, om de zelfredzaamheid van onze bewoners te verhogen. Jeugd - We evalueren en actualiseren het uitvoeringsprogramma Jeugd met daarin specifiek aandacht voor: - De Hervormingsagenda Jeugd; - Het Toekomstscenario jeugd- en gezinsbescherming; - De transformatie van hoogspecialistische jeugdhulp en de inkoop daarvan; - Onderwijs en jeugdhulp; - Lokaal vormgeven en inkopen van overgebleven lichte jeugdhulp; - Het borgen en bestendigen van succesvolle interventies die incidenteel worden bekostigd. - We gaan over tot de uitvoering van in 2024 gemaakte plannen: - We starten met de pilot informele gezinsondersteuning (uitvoering amendement begrotingsraad november 2023). - We starten met het collectief begeleiden van leerlingen op het speciaal onderwijs (doorgezet plan uit 2024). - We hebben de jeugdgezondheidszorg op alle locaties van het voortgezet onderwijs geherintroduceerd om met behulp van een bewezen effectieve aanpak ziekteverzuim onder scholieren terug te dringen. Wmo: - We richten ons komend jaar op het versterken van ‘Welzijn op Recept’ door het stimuleren van meer doorverwijzingen, met als doel de zorg te ontlasten. Participatie: - We ronden het uitvoeringsplan Talent in Zicht(t) af medio 2025 en starten vervolgens met de implementatie. - We stellen een plan op om te komen tot de juiste invoer van het wetsvoorstel Participatiewet in Balans. - We ronden het integraal beleidsplan Participatie & Inkomen af en gaan deze implementeren. - In 2025 zal verdere sturing plaatsvinden aan de hand van het Beleidsplan Afeer 2023 – 2026. Daarbij hebben we specifieke aandacht voor sturing op de beleidsindicatoren en implementatie van het nieuwe financieringsstelsel. - Vanuit de Arbeidsmarktregio Groningen voeren het WiZ (Werk in Zicht) Kaderplan 2023-2027 uit. Hiermee dragen we bij aan de ontwikkeling van onze inwoners. Hierdoor zijn zij beter in staat deel te nemen aan de arbeidsmarkt.	G R O O G G O G G G G O G O O O G O G G G G	

- In 2025 zullen we bezien of het starten van een Ontwikkelcentrum daadwerkelijk van toegevoegde waarde voor de inwoner van Oldambt is, dit ook nog in relatie tot de op te starten Werkcentra.

G G

Inburgering:

- We zetten het onderdeel 'financieel ontzorgen' uit bij de VKB. In samenwerking met de regievoerders van de gemeente en maatschappelijke begeleiding van SWO monitoren we dit proces.
- We gaan taken en afspraken met betrekking tot 'financieel ontzorgen' uitschrijven.
- We gaan de taken met betrekking tot maatschappelijke begeleiding uitschrijven en kenbaar maken aan SWO.
- Vrijwilligers vervullen een belangrijke rol bij de maatschappelijke begeleiding van statushouders. Dit wordt door ons zeer gewaardeerd en wij willen dit onderwerp meer aandacht geven door de verbinding te zoeken met de aanwezige maatschappelijke organisaties.
- Voor de Z-route moet een statushouder 800 participatie uren voltooien. We gaan hier extra aandacht aan besteden en afspraken maken met maatschappelijke organisaties over de inzet en begeleiding hiervoor.

G G

G G

G G

G G

O O

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang:

- We zetten in op de transformatie van intramurale voorzieningen binnen beschermd wonen naar thuis+.
- We stellen een uitvoeringsagenda beschermd wonen op, waarin we onder andere als doelstelling hebben:
 - Het toewerken naar meer preventieve begeleiding en ondersteuning.
 - Het stimuleren van uitstroom naar passende woonplekken.
- We werken regionaal en lokaal samen met zorgaanbieders en corporaties en het voorliggend veld om effectieve interventies/pilots op te zetten.
- We zetten in op lokaal casemanagement voor dak- en thuislozen waardoor we hen sneller en beter kunnen ondersteunen.
- We gaan uit van het 'wonen eerst' principe waarbij zij die dat nodig hebben onvoorwaardelijk toegang hebben tot (permanente)huisvesting.
- We gaan door met de implementatie van 'Sterk Netwerk Groningen' in de aanpak van mensen met verward gedrag en een hoog veiligheidsrisico.
- We starten met de aanpak Vroegsignalering voor mensen met verward gedrag door inzet van een Wijk GGZ-er.
- We zetten de Voorzorggroep (aanbod voor inwoners die wachten op SGGZ ondersteuning) voort in samenwerking met onze inloop GGZ (Clubhuis de Horizon).

O G

O G

O G

O G

O G

G G

O O

G G

G G

G O

Toelichting:

Algemeen:

- De ontwikkeling van de visie op laaggeletterdheid loopt vertraging op. Het maatwerktraject dat hiervoor is gestart, kent een gemiddelde doorlooptijd van zeven maanden en is pas in mei 2025 van start gegaan. Daarnaast zorgt een

wisseling van de betrokken beleidsadviseur voor extra vertraging. Het streven is om de visie begin 2026 op te leveren.

Jeugd:

- Het bestaande uitvoeringsprogramma is geactualiseerd. Op basis daarvan wordt er een nieuwe visie op het jeugdbeleid geschreven en eind 2025 voorgelegd aan de gemeenteraad.
- Vanaf het nieuwe schooljaar 2025-2026 starten twee nieuwe jeugdondersteuners op de Stuwe.

Wmo:

- In 2025 zijn de eerste stappen gezet om Welzijn op Recept te versterken, met specifieke aandacht voor het verbeteren van doorverwijzingen. Deze inzet is onderdeel van een doorlopend proces en zal ook in 2026 worden voortgezet.

Werk, inkomen en participatie:

- Het afronden en implementeren van het uitvoeringsplan is afhankelijk van een projectleider die nog geworven moet worden, maar in beginsel koersen we af op eind 2025
- De Wet wordt in delen geïmplementeerd: 1 januari 2026 worden er 21 wetwijzigingen doorgevoerd. Het projectplan zal eind van dit jaar klaar zijn, maar er kunnen nog wijzigingen optreden door nieuwe besluitvorming vanuit de overheid.
- Doordat Talent in Zicht en de invoering van de nieuwe Participatiewet in Balans onzeker zijn qua planning, zal het afronden van het beleidsplan vertraging hebben.

Inburgering:

- Het extra aandacht besteden aan de Z-route en hierover afspraken maken met maatschappelijke organisaties loopt vertraging op vanwege personele wisselingen.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang:

- Met ondersteuning van het Regionaal Programma Beschermd Wonen en Opvang wordt de transformatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis verder ontwikkeld. Sinds 2025 wordt de gemeente Oldambt ook vertegenwoordigd in de Commissie Inkoop ter voorbereiding op de inkoop Beschermd Wonen.
- In 2025 is een projectteam opgezet om de uitvoeringsagenda Beschermd Wonen op te stellen. Dit projectteam bestaat uit een projectleider, indicatiestellers Beschermd Wonen en de beleidsadviseur Beschermd Wonen.
- In 2025 zijn twee themabijeenkomsten georganiseerd voor zorgaanbieders waarin ideeën, kennis, signalen en knelpunten konden worden gedeeld. Daarnaast worden corporaties en zorgaanbieders betrokken bij de opzet van toekomstige pilots en interventies.
- In 2025 wordt het Lokaal Actieplan Dakloosheid opgesteld volgens de pijlers van het Nationaal Actieplan Dakloosheid en de regionaal gestelde ambities, met als belangrijke pijler 'Wonen Eerst'. Dit principe zal de basis zijn voor de interventies en pilots die uit dit actieplan zullen voortvloeien.
- De voortzetting van de Voorzorggroep wordt in afstemming met relevante partners en op basis van regionale ervaringen voorbereid. De nadere concretisering van deze inzet vindt plaats in de tweede helft van 2025 en krijgt een vervolg in 2026.

4.2 Armoede bestrijding en schuldhulpverlening

Terugdringen van problematische schulden

IBR1 IBR2

Beleids horizon 2025	We willen dat onze inwoners en ondernemers sneller en op de juiste manier worden ondersteund om te voorkomen dat problemen escaleren. Als we dit realiseren leidt dit zowel tot maatschappelijke als financiële opbrengsten.		
Aanpak op hoofdlijnen	We realiseren ons terdege dat de oplossing van de armoede en schuldenproblematiek niet in handen van Oldambt is. Wel zetten we in op preventie en uiteraard blijven we ons ook richten op het ondersteunen van inwoners en ondernemers die armoede en schuldenproblematiek ervaren. In het kader van het Corona Perspectiefplan werken we de prioritaire thema's: lokale economie, schulden en armoede en kinderen en jongeren (zie kadernota 2022-2025) uit in een integraal plan als katalysator om blijvende impact te bewerkstelligen op het thema intergenerationele armoede. Onze NPG-aanvraag Generatierijkdom voorziet in een pilot voor het doorbreken van intergenerationele armoede en inzetten van de Doorbraakmethode. <i>Toevoeging begroting 2025:</i> Met het project Generatierijkdom zetten we in op het verbeteren van toekomstperspectieven voor kinderen en jongeren, het doorbreken van het taboe rondom armoede en schulden, gezinnen financieel en sociaal zelfredzaam maken en gelijke kansen voor kinderen en jongeren in het onderwijs. Dit doen we door: - Het aanbieden van financiële educatie op basisscholen en voortgezet onderwijs om te werken aan de versterking van (toekomstige) financiële zelfredzaamheid van kinderen. - Voor huishoudens met hulpvragen op diverse gebieden, o.a. financiële problematiek, is ondersteuning aanwezig in de vorm van bv de Toukomstbuddy of de Vraagbaak op School. - Het verbeteren van het toekomstperspectief van jongeren door ze te laten werken aan een startkwalificatie en/of het wegwerken van schuldenproblematiek en bijbehorende stress. - Het inzetten van de doorbraakmethode.		
Acties in 2025	• We gaan een oplossing tot stand proberen te brengen waardoor vrijwilligers ondersteuning ervaren bij het omgaan met inwoners met complexe problematiek. • We evalueren het gebruik van de Voorzieningenwijzer. • We onderzoeken of de gemeentepolis optimaal wordt ingezet of dat dit wellicht aanpassing behoeft om meer effect te bereiken. • We onderzoeken de mogelijkheden om een sociaal raadslid aan te stellen, deze kan inwoners ondersteunen als het gaat om juridisch gerelateerde vraagstukken. • We willen een schuldhulpaanpak die jongeren niet beperkt in hun ontwikkelingsbehoefte maar ze daar juist in activeert en ondersteunt. We onderzoeken de mogelijkheden en kijken of dit	    	    

bijvoorbeeld gekoppeld kan worden aan 'Generatierijkdom' waarbij gepoogd wordt om jongeren (zo nodig met behulp van de doorbraakmethode) aan een startkwalificatie te helpen.

- Bij de inzet van nieuwe interventies, gericht op minima, willen we verder kijken dan alleen de reguliere communicatiemethodes en de verbinding zoeken met intermediairs die in contact staan met de diverse doelgroepen. We gaan onderzoeken welke intermediairs en partijen dit zijn.



Toelichting:

- De beoordeling van de gemeentepolis, willen we in een grotere context oppakken; We zijn voornemens om het totale minimabeleid te herijken en te beoordelen op bereik, effectiviteit en actualiteit.
- Vanuit verschillende invalshoeken is er inmiddels aandacht voor jongeren in relatie tot financiële weerbaarheid: Binnen VKB-verband en mede ingegeven door de 'basisdienstverlening' wordt momenteel gewerkt aan de structurele inzet van een specifieke jongerenaanpak. Vanuit de Vroegsignaleringsaanpak is, vanuit preventief oogpunt, aandacht voor jongeren die schulden aan het ontwikkelen zijn. En vanuit Generatierijkdom wordt ingezet om voor jongeren met vastzittende problematiek, zo nodig met behulp van de doorbraakmethode, doorbraken te forceren.

Programma 5 Duurzaamheid en milieubeheer



In het programma duurzaamheid en milieubeheer wordt aandacht besteed aan energietransitie, klimaatadaptatie en duurzaamheid.

5.1 Duurzaamheid en energietransitie

Energietransitie en klimaat

IBR1 IBR2

Beleids horizon 2025 De gemeente Oldambt wil in 2050 een CO₂-neutrale en klimaatbestendige gemeente zijn. Voor 2030 is de landelijke doelstelling een CO₂-reductie van 55% ten opzichte van 1990. In 2025 zijn verdere stappen gezet om bij te dragen aan de landelijke klimaatdoelstellingen. Dit wordt gerealiseerd door zowel energie te besparen als op te wekken. Heel Oldambt is in 2050 aardgasvrij. Met de warmtetransitie gaan we niet alleen inzetten op woningverbeteringen, energie- en aardgasbesparingen, maar tegelijkertijd het wonen in Oldambt betaalbaarder, comfortabeler en aantrekkelijk maken voor jong en oud. Ook zal hiermee aandacht worden besteed om energiearmoede binnen Oldambt structureel te verminderen. Daarnaast willen we de gemeentelijke gebouwen in 2030 zoveel mogelijk aardgasvrij hebben.

De gemeenten in Nederland hebben daarnaast een grote opgave op het gebied van klimaatadaptatie. In 2021 is het klimaatakkoord gesloten om de effecten van klimaatverandering tegen te gaan en de uitstoot van broeikasgassen fors terug te dringen. We zijn ons er van bewust dat weersextremen een bedreiging kunnen vormen voor de veiligheid en leefbaarheid in onze regio. Deze kwetsbaarheden komen vooral voor op het gebied van hitte, droogte en hevige neerslag, zo kunnen overstromingsrisico's een bedreiging vormen. We hebben de ambitie om kwetsbaarheden en risico's die ontstaan door klimaatverandering te verminderen met het besef dat hiervoor regionale samenwerking en gezamenlijke actie voor is vereist.

Hoe meer regenwater van de riolering afgekoppeld wordt hoe robuuster het riolsysteem wordt bij hevige neerslag. Daarnaast zal er in de openbare ruimte ook meer plek voor water moeten komen. Om in tijden van droogte niet in de problemen te komen met waterstanden in gemeentelijke waterpartijen zal water langer vastgehouden moeten worden of moet worden gekeken naar aanvoermogelijkheden.

Aanpak op
hoofdpijnen

Woningen willen we verduurzamen en daarmee het wonen betaalbaarder en comfortabeler maken en de energiearmoede verminderen. Klimaatadaptie en -mitigatie vinden we belangrijk en hierin willen we stappen zetten om in de toekomst een klimaatbestendige gemeente te zijn.

De komende jaren zal uitvoering worden gegeven aan het programma Zon en Wind. Tot 2030 werken we mee aan de realisatie van maximaal 100 hectare zonneparken met circa 100.000.000 kWh aan energie. Daarmee dragen we bij aan de doelstellingen van de Regionale Energie Strategie (RES) voor 2030.

Toevoeging begroting 2025 i.p.v. de toevoeging begroting 2024: In 2025 gaat de Isolatieaanpak van start. Deze volgt uit maatregel 29 van Nij Begun. Met de Isolatieaanpak krijgen wij als gemeente de mogelijkheid om inwoners versneld te ondersteunen bij de verduurzaming van de woning. De isolatieaanpak is gericht op de ondersteuning van inwoners. Als gemeente zullen wij ons inzetten om inwoners te informeren over de financiële mogelijkheden en te ondersteunen bij de uitvoering van de isolatie. Oldambt Verwarmt is in 2024 gelanceerd als communicatie campagne. Dit willen we blijven inzetten in 2025, waarbij we ons vooral gaan focussen op inwoners die te maken hebben met energiearmoede. In eerste instantie gaan we ons richten op isolatie.

Door de (financiële) mogelijkheden voor inwoners die de isolatieaanpak brengt, is de uitvoering van de Transitievisie Warmte niet meer actueel. In 2025 zullen we daarom aan de slag gaan met het vernieuwen van de Transitievisie Warmte in de vorm van een warmteprogramma om een concreter tijdspad te schetsen richting aardgasvrij. In het warmteprogramma zal perspectief worden gegeven over de inzet van de verschillende de warmtealternatieven. De ontwikkelingen rond verduurzaming op de verschillende thema's wordt in kaart gebracht en geborgd in een energie- en klimaatprogramma.

Door stapsgewijs woningen te verduurzamen en energie te besparen willen we een besparing van het aardgasverbruik in 2030 realiseren van gemiddeld 20%. Dit willen we uitbreiden totdat heel Oldambt in 2050 aardgasvrij is. We bouwen voort op de Nieuwborgen.net aanpak en zetten in op het opstellen van meerdere wijkuitvoeringsplannen. We nemen de onderwerpen energietransitie en klimaat mee in de in 2024 (en 2025) op te stellen omgevingsvisie en het daarbij behorende participatietraject.

De Regionale Adaptatie Strategie Groningen en Noord-Drenthe (RAS) is de uitwerking van onze ambitie en samenwerking op het gebied van klimaat. Met de RAS zijn we ons ervan bewust dat het klimaat verandert en dat dit leidt tot een toename van weersextremen. We hebben de ambitie de kwetsbaarheden en risico's te verminderen in het besef dat hiervoor regionale

samenwerking en gezamenlijke actie vereist is. Concrete stappen tot samenwerking worden uitgewerkt in de Uitvoeringsagenda van de RAS.

Klimaatverandering is een grote opgave, die ook een relatie heeft met een aantal andere thema's in de fysieke leefomgeving. Het is daarom een belangrijk thema in het kader van de nieuwe omgevingsvisie. We blijven het afkoppelen van regenwater op particulier terrein middels een subsidie stimuleren en daarnaast proberen we ons eigen water- en rioolsysteem ook continu robuuster te maken om zo beter bestand te zijn tegen hoosbuien. We zoeken een combinatie tussen afkoppelen van regenwater en aanvoer voor waterpartijen en kijken daarnaast naar inlaatmogelijkheden vanuit boezemkanalen.

Zie ook het programma woon- en leefklimaat voor wat betreft duurzame woningen.

Acties in 2025

Algemeen

- In 2025 wordt het duurzaamheidsbeleid vormgegeven in een energie- en klimaatprogramma.



Duurzame elektriciteit

- Met de toename hernieuwbare energieopwekking is afname en teruglevering van elektriciteit niet overal en altijd zondermeer mogelijk. Met het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK) Groningen wordt er gestuurd op het energiesysteem van de toekomst door ruimtelijk-economische ontwikkelingen te verbinden. In 2025 wordt de pMIEK 2.0 vastgesteld.



Duurzame warmte

- We zetten ons in om de samenwerking in de regio (zowel gemeenten in de provincie Groningen als regio Oost-Groningen) te versterken op het gebied van de warmtetransitie.
- In 2025 gaan we het warmteprogramma opstellen wat een vervolg is op de Transitievisie Warmte.
- In 2024 is er een haalbaarheidsonderzoek naar de restwarmte van Google uitgevoerd. Met de resultaten zullen we in 2025 een vervolg geven aan een eventueel warmtenet.
- We borgen de Oldambtster aanpak 'Oldambt Verwarmt' in het energie- en klimaatprogramma. Daarmee ondersteunen wij onze inwoners bij energiebesparing door te isoleren.
- We willen datagedreven werken structureel inzetten, waarbij we inzichten uit ons energiedashboard benutten bij het sturen op project- en beleidsontwikkeling.
- We passen onze instrumenten zoals leningen, subsidies en ISDE-voorschotregeling aan zodat deze aansluit bij de isolatieaanpak en de verduurzamingsprogramma's voor ondernemers en maatschappelijke organisaties.



De isolatieaanpak die volgt uit maatregel 29 van Nij Begun wordt in 2025 uitgerold in de gemeente Oldambt, inwoners worden met Oldambt Verwarmt hierover geïnformeerd en ondersteund.		
Afronding Nieuwborgen.net		
Nieuwborgen richt zich in 2025 op evaluatie en afronding van Nieuwborgen. De afspraken met Groninger Huis over het verbeteren van de woningvoorraad in het projectgebied van Nieuwborgen worden uitgevoerd in de periode 2025-2027. Het doel is dat aan alle huurwoningen van Groninger Huis maatregelen worden getroffen om het energieverbruik terug te dringen.		
Klimaatadaptatie		
We geven uitvoering aan de vastgestelde Regionale Uitvoeringsagenda (RUA) Groningen Noord-Drenthe. Het gaat hierbij om drie afkoppel/rioleringsprojecten; de Beertsterweg, Johan Modastraat en Dr. D. Bosstraat.		
We stimuleren inwoners met het nemen van het klimaatadaptieve maatregelen door het opstellen van een regionale subsidieregeling.		
Onderhoud		
We vervangen de gemengde rioolstels van de Johan Modastraat te Winschoten door een gescheiden rioolstelsel.		
We vervangen de gemengde rioolstels van de Dr. D. Bosstraat te Winschoten door een gescheiden rioolstelsel.		
We gaan de riolering van de Mr. D.U. Stikkerlaan te Winschoten relinen.		

Toelichting:

- Het warmteprogramma laten we na de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 door het nieuwe college vaststellen.
- Het programma energie en klimaat wordt verder vormgegeven met de start van de programmamanager in september. Het op peil brengen van de noodzakelijke capaciteit en het ordenen en prioriteren van de activiteiten volgt. De beperkte capaciteit heeft onder andere gevolgen voor de effectieve uitrol van Oldambt Verwarmt.
- De maatregelen gericht op huurders binnen Nieuwborgen zullen worden uitgevoerd in de periode 2025-2028.

Programma 6 Bestuur



Dit programma omvat alles wat te maken heeft met de raad en raadscommissies, burgemeester en wethouders, het gebouw Halte Democratie en de griffie. Ook de lasten voor referenda en verkiezingen en de kosten van bestuurlijke samenwerkingsverbanden worden hierin verantwoord.

Lokale democratie versterken

IBR1 IBR2

Beleids horizon 2025	In 2025 is de publieke belangstelling voor gemeentelijk beleid en gemeentepolitiek vergroot. Inwoners werken daarbij samen met ons aan de toekomst van Oldambt.		
Aanpak op hoofdlijnen	• Communicatie over besluitvorming door de gemeenteraad. • Participatie van inwoners wordt (verder) gestimuleerd.		
Acties in 2025	• Afhankelijk van de invulling vacature raadsadviseur, wordt raadscommunicatie opgepakt.	G	G
	• Nu de Wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' is vastgesteld, zal afhankelijk van de invulling van vacatureruimte een participatieverordening worden opgesteld.	O	O
	• We organiseren de cursus Politiek Actief.	G	G

Toelichting:

- ...
- De Kwartiermaker Participatie is gestart per 1/6/2025.
- In november 2025 staat de startnotitie Participatie op de agenda in de gemeenteraad. Daarin wordt het plan van aanpak beschreven voor de evaluatie van de Visie op Participatie uit 2021 en de totstandkoming van de Participatieverordening. De Participatieverordening moet voor 1 januari 2027 zijn vastgesteld door de gemeenteraad.

